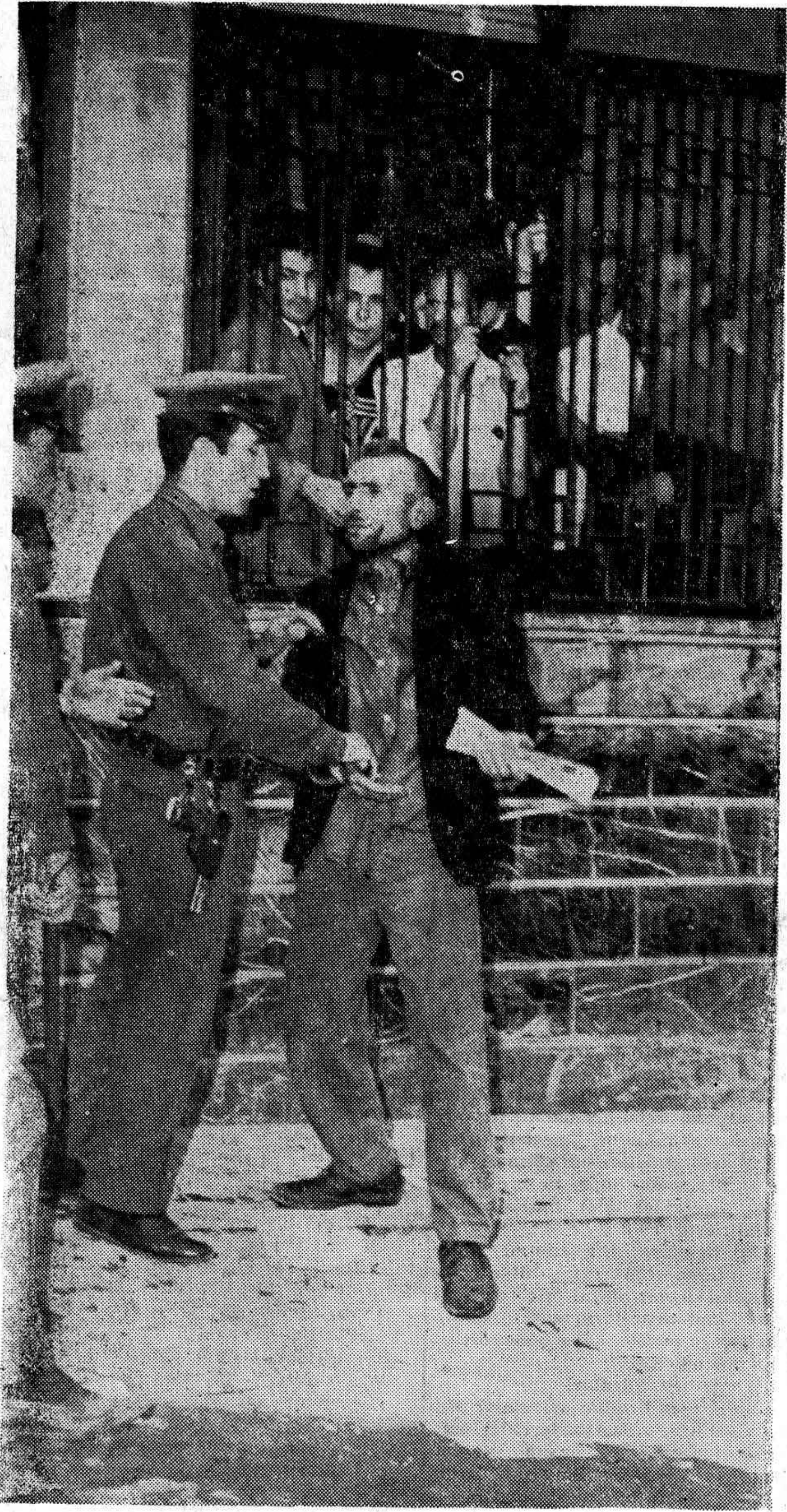
TÜRK SOLU

Yıl : 1
Sayı : 34
9 Temmuz 1968
100 Kuruş

Bu da İşçilerden

İŞGAL İŞGAL İŞGAL

«İşçi Gençlik Elele»

Üniversitdeki işgal olayları yatıştırılmaya çalışılırken yepyeni bir işgal olayı çıktı ortaya. Derby lâstik fabrikasının 1700 işçisi fabrikayı işgal etti. Böylece eğitim reformu zorunluluğundan sonra daha önemli kangren olmuş bir sorun deşiliverdi. Yıllardan beri işçiler öylesine ezilmiş, öylesine çaresiz bırakılmışlardı ki şimdiye kadar yüzlerce işgal olmaması anormaldi. Fakat örgütsüz ve öndersiz bit kitle en ağır koşullarda bile sesini duyuramazdı. Üniversite gençliğinin hareketi onlara bir ışık tuttu ve derhal aynı yoldan tepkilerini göstermeğe başladılar. Denebilirki işçilerin 1946 yılından beri sendikaları ve sendika liderleri vardır neden örgütsüz olsunlar. Bu şeklen doğrudur. Fakat kangren olmuş dertlerden biri de bizdeki sendikacılıktır. 1946 yılında sosyalistlerin giriştiği sendikacılık hareketi terör ile bozulup susturulduktan sonra, sömürücü sınıflar Amerikan uzmanlarının denetiminde sahte sendikaları kurdular ve bir yığın Amerikanofil sendikacı yetiştirme çabasına girdiler. Hesap basitti. Dünyanın en çok sömürülen işçi sınıfı arasında olan Türk işçisi mutlaka örgütlenecek ve direnecekti. Bu eylemi Amerikanvari düzenin bekçiliğinie yapan sendikacılığa yöneltmek sömürü saltanatını devam ettirme imkânını sağlıyacak, işçi sınıfının devrimci bilincini bir müddet için köreltecekti.

Bu oyun bugün de başarı ile yürütülmektedir. Amerikan dolarlarına iktidarın bütün çabalarına rağmen bu Amerikanofil sendikalar içinde uyanık ve namuslu işçiler bu oyuna karşı direndiler bir kaç sendika sömürücülerini ve iktidarın âleti olmak yolundan ayrıldı devrimci bir yol aramaya koyuldu. Bu hareket bugün henüz emekleme çağında olup çok yetersizdir. Üstelik eski senidkacılık anlayışının ve hastalıklarını geniş çapta bünyesinde taşımaktadır. Bu yetmezmiş gibi devrimci bir yol arıyan bu sendikacılar ideolojik yönden kendilerine yol gösterici diye seçtikleri aydınlar tarafından tamamen yanlış, tipik oportünist bir tutuma teşvik edildiler. Büyük bir başarı olarak nitelendirilmek istenen DİSK'in kuruluşunun bir hayli münakaşa götürebileceği DİSK'e yakın bilinen çevrelerin eleştirileri ile bile açıkça ortaya çık-

(Devamı 3. de)

Demirel'in faşizm özlemi kursağında kalacaktır

Yıl 1919. Türkiye, Birinci Dünya Savaşından yeni çıkmıştır. Cephelerde şehit düşenlerin sayısı milyonu aşmaktadır. Savaşın niteliği ne olursa olsun, o şehitlerin herbiri Türkiye halkı için bağımsız, başı dik ve mutlu bir yaşam uğruna hayatlarını feda etmişlerdi. Ama şehitlerin, gazilerin, Türk ulusunun umudu gerçekleşmemişti ve Türkiye emparyalizmin boyunduruğu altına düşmüş, bağımsızlığından olmuştu. 1919 ortamında emperyalizmin işbirlikçisi çıkar çevrelerine yakın bir politikacı ortaya çıkıp da:

«Türkiye'ye bağımlı demek, ona hakarettir. Türkiye'ye bağımlı diyen, vatan uğruna dökülen kanları yok farzediyor, şehitlerin kemiklerinin sızladığını yok farzediyor. Türkiyemize, imâ şeklinde de olsa, bağımlı denmesine hiç bir vicdanın, o vicdanlar satılmış değilse rıza göstermemesi lâzımdır. Bunu söyliyenler Ingiltere gibi, Amerika gibi, Fransa gibi iyiliğimizi isteyen devletlerle aramızı açmak isteyenlerdir. Türkiye'nin komünizmin pençesine düşmesini isteyenlerdir. Böylelerinin, bu arzusu ebediyete kadar kursaklarında kalacaktır, v. b.» deseydi; bu sözlere dost, düşman gülerdi. Ama gene de mütareke yıllarında bir Vahdettin, bir Damat Ferit ve benzerleri Mustafa Kemal'cileri hedef alarak, Batı Emper yalistlerine yaranmak amacıyla, bu anlamda beyanlarda bulunmuşlardır.

I. Dünya Savaşında ve daha önceki savaşlarda, Türk ulusunun verdiği şehitler, o ulusun adına hareket ettiğini iddia eden bir Sultan Hükûmetinin, Sevr Andlaşmasını imzalamasına engel olamadı. Ve o şartlarda, şehitlerimizin kemiklerini sızlatan şey, Türkiye'nin bağımlı olduğu geçeğini söylemek değil, bağımlı bir ülkeyi, bağımsız diye ilân etme, Millî Kurtuluş Mücadelemizi gereksiz gösterme demagojisi idi.

1919 yılı aynı zamanda Türk ulusal şahlanışının başlangıç yılıdır. 1919 u izleyen yıllarda, Türk ulusu, Mustafa Kemal'in önderliğinde ilk başarılı Millî Kurtuluş Savaşını verdi. Emperyalistleri çetin savaşlarda yendi, yurdundan kovdu, siyasî bağımsızlığına kavuştu. Kurtuluş savaşı şehitleri, hayatlarını bu kez boşuna feda etmemişlerdi. Ve Türkiye, iki Cihan Savaşı arasında, siyasî bakımdan bağımsız bir ülke olarak varlığını sürdürdü.

(Devamı 3. de)

«Abi Meşaleyi Siz Yaktınız»

Nizar ÖZKAYA

Perşembe akşamı olayı yerinde izlemek amacıyla bir gurup Üniversite öğrencisi Derby Lâstik Fabrikasına geldiler.

Kapıda ellerinde demir çubuklarla nöbet tutan işçiler öğrencileri heyecanla karşıladılar ve derhal salona aldılar. Sohbet başlamıştı:

«Abi Fabrika Müdürü Çarşamba günü bizleri topladı ve bizim Kauçuk — İş Sendikasına kaydolmamızı istedi. Biz ona Kauçuk — İş Sendikasının sarı sendika olduğunu ve ona kaydolmıyacağımızı söyledik. Bizi ancak Lâstik — İş temsil eder dedik. Biz ona kaydolduk, ondan ayrılmayacağız diye bağırdık. Bunun üzerine Fabrika Müdürü Naci Güney bizlere «Komünistler» diye bağırdı. İşte o zaman bizde iyice kızdık. Derhal fabrikayı işgal etmeye karar verdik. Şimdi gördüğünüz gibi fabrikayı tamamen işgal etmiş durumdayız. Kontrol tamamen elimizde, görev bölümü de yaptık. Kadın işçi kardeşlerimiz sadece gündüz görev alacaklar ve fabrikada bulunacaklar. Abi bizler 180 lira aylık alan işçileriz. Sarı sendika olan Kauçuk — İş işverenle anlaşıp sahte kayıtlar yapıyor ve bizleri satıyor. Temsilcimiz olmadığı halde yaptığı sahte kayıtlarla bizim adımıza toplu sözleşme yapmak üzereydi. Bu hareketi yapmasaydık bizi tamamen satacaklardı.»

İşçiler ellerindeki demir çubukları işveren tarafından kiralanacak şahıslara karşı kullanacaklarını belirttiler.

Heyecanlı heyecanlı konuşan bir işçi öğrencilere şöyle diyordu:

«Sizin gelmenizle moralimiz iyice yükseldi. 180 lira alan bizler çocuklarımızı nasıl okutacağız, karnımızı nasıl doyuracağız, küfür ve hakaretle 12 saat çalışan bizler daha ne kadar susabilirdik. Bilhassa kadın işçi kardeşlerimize çok kötü lâflar ediyorlardı.»

Sohbet epeyce uzamıştı. Öğrenciler işçileri dsteklyeceklerini söyleyince, işçiler öğrencileri heyecanla alkışladılar. Öğrencileri uğurlayan işçilerden biri «Abi meşaleyi siz yaktınız, bizler bütün işçi kardeşlerimiz için devam ettireceğiz» dedi ve gözlerinde yaptıkları hareketin sevinci içinde görevlerinin başına döndüler.

başyazı

Lohusa Şerbeti

Suphi KARAMAN

Profesör sözcü, sivil general Suharto özentisi içerisinde, Meclis kürsüsünden karşıt fikir taşıyan herkese çamur atarken, mensup olduğu siyasî fikirlerinin yardakçısı bir paravan gerici kuruluş da, İzmir'deki kongresinde, milletine karşı hıyaneti ve satılmışlığı dünyaca tescil edilmiş olan bir hükümetin, Güney Vietnam hükümetinin, Ankara Büyük Elçiliği Müsteşarını alkışlar arasında konuşturuyordu. Ve de ayni politik dümenin desteğindeki bir milyoner hanımefendi de «Lady» isimli cins köpeğinin doğumundan ötürü misafirlerine loğusa şerbeti ikram ediyordu.

Geleceğin tarihçesi, 1968 yılı Haziran ayı son günlerinin Türk sosyal hayatındaki önemli yerine değinmeden geçemiyecektir. Toplum olaylarının, değer yargılarının, tutum ve davranışların sosyolojik açıdan incelenebilmesi için ibret verici örnekler yoğunlaşmıştır. Eskiler önemli olaylara ebcet hesabı ile ve çoğu defa şiir yolu ile tarih düşürürlerdi. Olayların zıtlaştığı ve çoğaldığı bir dönemde, herşeye, ebcetle tarih düşürmeğe mizah gücünün bile tahammülü yoktur. Kaldı ki, olayların sosyal görüntüsünün çırılçıplak ortaya konulmasında bugün için ve yarın için toplum yararı vardır. Herkesin ve her davranışın fesi düşecek ve keli görünecektir ki, yaşadığımız dönemin ne olduğunu bilelim. Yaşadığımız dönem bütün ayrıntıları ile tanınmadan demokrasi bilinemez, öğrenilemez, yürütülemez ve korunulamaz. Demokrasi uygulamasını bir saklambaç oyunu biçiminde yürütenlerin alışkanlığına son verilmeden gerçek demokrasi olamaz.

Geçen ayın son günlerinde yurdumuzdaki en önemli olay üniversite ve Yüksek Okullarımızdaki boykot ve işgal hareketi idi. Hayat mücadelesi ve gelecek endişesi onbinlerce genci eğitimdeki bozuk düzene karşı harekete geçirmişti. Öğretimin yetersizliği, yönetimin bozukluğu, bir kısım öğretim üyelerinin kişisel çıkarları ve öğrencilerin kötü yaşama koşulları, boykotun nedeni olarak, birbir ortaya konuluyordu. Muhalefette olsun iktidarda olsun politikacı, yazar herkes de bunların doğruluğunu kabul ediyordu. Buna rağmen profesör sözcü boykotun sol fikirler tarafından tahrik edildiğini iddia ediyordu. Oysa üniversitede reform istiyen, düzen değişikliği istiyen hareketin bizzat kendisi bu tutumundan ötürü, sol bir hareketti. Aslında sözcünün hazmedemediği de hareketin bu niteliği idi. Yarının yaratıcısı yüksek öğrenim gençliğinin reform, düzen değişikliği, devrim isteği ve çıkarcı-sömürücü düzene karşı çıkışı emperyalizmi ve işbirlikçilerini, komprador burjuvaziyi ve temsilcilerini telâşlandırmıştı. Çoğu kez bu çevreler bir hareketin dinamizmini teşkil eden özü görmezler. Ya da işlerine gelmez görmek istemezler. Bu özün saf ve aptal olduğunu kabul ederek tahrik edildiğini iddia ederler. Oysa olaylar dinamizmini, içinde bulundukları ortamın koşullarından alırlar. Bu koşullar yapılarındaki diyalektik zıtlaşma ile ruhlarda ve kafalarda tahriki yaratır. Zıtlaşmanın şefkat ve merhamet isteyen, fazilete ve halka dönük yönü elbette bir sol görünüştür. Üniversitelerdeki reform dileklerinin şefkat ve merhamet isteyen, fazilete ve halka dönük yönü ise ortadadır.

Geçen ayın son günlerindeki önemli bir olay da, Komünizmle Mücadele Derneğinin İzmir'de yapılan kongresinde, Güney Vietnam Hükümetinin Ankara Büyük Elçiliği Müsteşarı Lo Vank Ki'nin konuşturulmasıdır. Bir kere bu derneğin, komünizmle mücadelenin sahte ismi arkasına gizlenerek, aslında yaptığı iş Türkiye'de ilerici hareketlere, halka dönük fikirlere, gerçek milliyetçiliğe karşı çıkıp uyanışı önlemektir. Emperyalizmin sömürücü çevrelerince ve komprador burjuvazi tarafından desteklenişi bunu ispatlamaya yeterlidir. Uyanışı önlemenin tek yolu Atatürk devrimlerini yok ederek geriye dönük, teokratik düzeni getirmektir. Bu derneğin bugüne kadar yaptığı da budur. Kadifekale'ye yeşil islâm bayrağı çekilmesinin özlemi ve Bursa kongresinde söylenenler bunu gösteriyor. Güney Vietnam hükümetinin kendi milletine hıyaneti ve satılmışlığı dünyaca tescil edilmiştir. Bugün yeryüzünde sadece Amerikan kapitalizminin işbirlikçi ve çıkarcı, sınırlı uydu çevreleri bu gerçeği kabul etmemektedir. Oysa daha birkaç ay evvel Güney Vietnam'ın Ankara Büyük Elçiliği yayınladığı bir bildiride, Kuzey Vietnam'a yapılan Amerikan hava borbardımanlarının durdurulmasını protesto ediyor, kendi milletine karşı hıyanetini teşkil ediyordu. Tıpkı Şeyhülislâm Dürri Zade Es-Seyyit Abdullah aracılığı ile İstanbul hükümetinin Ankaradaki kurtuluş savaşı milliyetçilerine ve kendi halkına karşı davranışı gibi hıyanetini ve satılmışlığını belgeleştirmişti. Güney Vietnam Başbakanı general Kao Ki de geçenlerdeki bir demecinde: «Amerikalılar demokrasi ve özgürlük ilkelerini korumak için Vietnam'da bulunduklarını söylüyorlar. Oysa Vietnam'la hiç ilgisi olmayan kendi çıkarlarını korumak için buraya gelmişlerdir» diyerek bir itirafta bulunmuştu. Komünizmle Mücadele Derneği kongresinde böylesine satılmış bir yabancı devletin temsilciliğini konuşturup alkışlamak ibret vericidir ve düşündürücüdür. Gerçek Türk milliyetçisini hangi dümenlerin bu senaryoyu hazırlayıp sahneye koyduğunu bilemiyecek kadar, kör ve bilinçsiz zannetmek gaflet ve dalâlettir. Hattâ bunun da ötesinde bir hıyanettir. İşte, Türk Devletinin yüce menfaatlerini ve Türk milletinin mutluluğunu öngören halka dönük ilericileri, aydınları, gerçek milliyetçileri tahrik eden ortamın koşulları bunlardır.

Haziran ayının sonlarında Türkiye'de daha neler neler oluyordu. Üniversite gençleri umutsuzluğun ve yoksulluğun kalın çemberini kırmak için fakülte kapılarında sabahlarken gece kulüplerinde, binlerce liralık sofralarda sömürünün yürütülme plânları çiziliyordu. Meclis kürsülerinde Atatürk gençliği Türk üniversitelileri Maoculukla ve Kastroculukla itham edilirken Atatürk devrimlerine hıyaneti yüksek mahkeme karariyle tescil edilmiş kişiler Atatürk Enstitüsünün şeref listesine alınıyordu. Türk işçisinin emeği Batı ülkelerinde dövize çevrilirken yerli işbirlikçilerin hovardalığı ile Emekli Sandığının 130 milyonluk Tarabya Oteli bir İtalyan firması eliyle iflâs ettiriliyordu. Çanakkale'de şehit düşen yüzbaşı Mehmet Kadri'nin kızı hastalıktan kıvranarak yoksulluk içerisinde hayatını sürdürürken «Vatan Kurtaran Şaban» ın karşılanışı televizyon programlarında tekrarlanıyordu. Ve de işsizlik, açlık ve yoksulluk yurdun her tarafında kol gezerken, insanlar mağara hayatı yaşarken bütün bunların arasında İzmirden bir haber gazete sayfalarını tutmuştu. Tanınmış fabrikatörlerden birinin eşi «Lady» adlı cins köpeğinin doğumunu loğusa şerbeti yaparak kutlamış ve evine dâvet ettiği dostlarına kokteyl vermişti. Köpeği için loğusa şerbeti hazırlatan fabrikatörün eşine sosyetenin tanınmış kişilerinden üzerlerinde «Lady ve yavrularına uzun ömürler dileriz» kartları iliştirilmiş yüzlerce çiçek gelmişti.

Siz ey Papanek usulü kalkınmacı profesör hiçbir aldatmaca ile, hiçbir yanıltmaca ile bu gerçekleri örtemiyeceksiniz. Tahrikin ortamdan geldiğini düşünememek bir gaflet, düşünmemek bir kasıttır. Gaflette ve kasıtlı bulunanların tatlı hayalleri uzun sürmeyecektir. Dünyanın gidişi budur.

Olaylar - Olaylar

«Parlâmenter mücadele yolu artık kapanmıştır»

SOKAKLARDA VE FABRİKALARDA MÜCADELEYE DEVAM

«Sokakta ve terkedilen fabrikada doğan güç, hiçbir zaman bir sandıkta meydana gelmez...»

De Gaulle'cülerin genel seçimlerdeki umulmadık büyük başarısı yerli yabancı bütün yayın organlarında yorumlar ve tartışmalar getiriyor. En tipik yorumlar Fransız gençliğinden gelmektedir.

Yüksek Öğretim Ulusal Sendikası eski Başkanı Alain Geismar «Parlâmenter mücadele yolu artık kapanmıştır. Sokaklarda ve fabrikalarda mücadeleye devam etmek gerekmektedir» demiştir.

«İşçiler ve öğrenciler, şimdi, seçim denen acı istihzanın somut bir ifadesiyle karşı karşıyalar ve mümkün olan tek yolun devrimci mücadele olduğunu biliyorlar. Sokakta ve terkedilen fabrikalarda doğan güç, hiçbir zaman bir sandıkta meydana gelmez. Savaş devam ediyor.»

Fransa'daki öğrenci hareketlerini düzenliyen liderler, yeni hareket plânını tespit etmek üzere Paris'te bir toplantı yapmayı kararlaştırmışlardır. Devrimci Hareket Komitesi toplantıda «Seçim sonuçlarının ve parlâmento dışı hareket tedbirlerinin» tartışılacağını bildirmiştir.

Fransa Öğrenciler Ulusal Federasyonu Merkez Bürosu da, yayınladığı bildiride, 4 ve 5 Temmuz'da Toulouse'daki genel kurul toplantısında şu amacı taşıyan bşe teklifte bulunacağını açıklamıştır:

«Kamu teşekküllerinin Üniversite siyasetine karşı daha hareketli ve sıkı bir itiraz ve tüketim toplumunun sürekli olarak eleştirilmesi.»

De Gaulle'ün seçim «başarısı» nın gerçekten rakamlar açısından olan aldatıcılığının da gözden kaçırılmaması gerekir.

487 sandalyalı Fransız Millî Meclisinde, De Gaulle'cü blok oyların % 46.1 ini aldıkları halde 357 milletvekili çıkarmışlardır. Yâni % 46 oya karşılık % 73 milletvekili. Başlıca muhalefet grupları da, komünist ve komünist olmıyan merkezciler, oyların % 51 ini aldıkları halde 130 milletvekili ile, milletvekillerinin % 27 sine sahip olmuşlardır. Bunda ikinci turda, komünistlerin işbirliği tekliflerini reddeden Sol Federasyonun da büyük sorumluluğu vardı.

Fakat ana sorun nedir? Parlâmentarizmin gerçek çerçevesi ne olmalıdır? Devrimci Fransız gençliği daha şimdiden doğru çizgide olduğunu ispatlamıştır. Toplantıları dikkatle izlenmelidir. Bu toplantıların sadece 600 bin kişilik Fransız Üniversite öğrencisine değil, bütün dünyaya yeni katkılar getirmesi beklenmektedir.

Öğrenciler bütün dünyada kurulu düzene karşı direniyor

FRANSA'da, Sorbon Üniversitesinde 5 Temmuz'a kadar bazı geri çekilmelerden sonra devam ettirilen işgal şimdilik sona ermiştir. Polisin son yaptığı Üniversite baskınında işgal komitesi üyeleri, 500 kadar Fen Fakültesi öğrencisi ve sayısı bilinmiyen Edebiyat Fakültesi öğrencisi tutuklanmıştır. Öğrenciler genel taktik üzerine direnmemişlerdir. Hükûmetin eğitimde reform çalışmalarının yapılacağı yaz döneminden sonra Üniversitelerin açılışında geniş öğrenci hareketlerinin çıkması beklenmektedir. Öğrenciler, Fransa'da hızlanan enflâsyonist tazyikin işçi ve memurun cebine giren parayı geriye alacağını hesaplamakta ve emekçi sınıflarla geniş bir direnme hareketine dayanmak istemektedirler.

★ Kaliforniya'da Berkeley Üniversitesinde sosyalist eğilimli öğrencilerin mitingi polislerin müdahalesiyle çarpışmalara kadar varmış 25 kişi yaralanmış, 5 kişi tevkif edilmiştir. Elektrikli coplu, çelik miğferli polisin saldırısı üzerine, bin kadar öğrenci sokaklarda barikatlar kurmuş ve şehirde sokağa çıkma yasağı ilân edilmiştir. Öğrenciler Vietnam savaşını, Amerika'daki ırk ayrımını ve Fransız hükûmetinin gençliğe karşı aldığı tedbirleri protesto etmiştir.

★ İSVİÇRE'de Zürich şehrinde, öğrencilerin yeni bir gençlik merkezi kurmak için boş bir binayı işgal etmesi üzerine Belediye Meclisi polisi harekete geçirmiş, bunun üzerine bir polis karakolunun önünde şiddetli çarpışmalar olmuştur. Ertesi gün gösterilerde tevkif edilen arkadaşlarının serbest bırakılmasını istiyen gençler ile polis tekrar çatışmıştır.

★ BREZİLYA'DA ÖĞRENCİLER DİKTATÖRLÜĞE SON VERİLMESİNİ İSTİYOR!

Brezilya'da Rio De Janeiro şehrinde öğrenciler 15 günde ikinci defa gösteriler düzenlemişler, diktatörlük rejiminin devrilmeisni istemişler ve Amrikan emperyalizmine karşı olduklarını haykırmışlardır. 30 bin gencin düzenlediği gösteriye san'atçı ve işçi toplulukları da katılmışlar beş saat süre ile Rio'nun ana caddelerini çınlatmışlardır.

★ ARJANTİN'de, La Plata şehrinde Hukuk Fakültesini işgal eden yüzlerce öğrenci ile Fakülteden gençleri zorla çıkarmak istiyen polis arasında şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Öğrenciler barikatlar kurmuş, uzun süre direnmiştir. Dışardaki öğrenciler de arkadaşlarını aktif bir şekilde desteklemişlerdir. Yüze yakın öğrencinin ve polisin yaralandığı anlaşılmaktadır. Polis 600 kişiyi tutukladıktan sonra fakülteye girebilmiştir. 700 öğrencinin koruduğu Mimarlık Fakültesine de polis aynı metodlarla zaptedebilmiştir.

Gecekonducuları yalnız bırakamazsınız!

5 Temmuz'da olan oldu. Binlerce polis ve jandarma himayesinde Şentepe mahallesi yerle bir edildi. 500 — 800 gecekondu artık korkunç bir zelzele sonucu manzarasında... 5 — 6 bin insanımız kara — yas — kara — matem. Gecenin ayazında bebeklerimiz titreşir.

İktidar partisi sorumluları bu insanlarımızı aldatmış olabilirler. Oy almak için buna mecburdurlar. «Yapması sizden tapu vermesi bizden. Verin ilk tuğlasını biz koyalım» diyecekler tabiî. Başka ne diyebilirlerdi.

AP Belediye Başkanının: «Size yol ve su getireceğim» diye söz vermesi kadar doğal bir şey olur mu!? Aldatmacaların gazete sütunlarına geçmesile dâva yine ört — bas mı edilecek.

Nerdesiniz solcular!

Nerdesiniz ortanın solcuları? Mebuslarımızı — Senatörlerimizi önünüze katınız. Şentepe'nin yolunu tutunuz. Bebeklerimiz açıkta kaldı. Onları yalnız bırakamazsınız.

Bu gecekondulu insanlarımızın da soracağı hesaplar var. Onlara önayak olunuz. İktidarın sorumluluğunu paylaşmak istemiyorsanız buna mecbursunuz.

Küba'da Guevera'nın anıları yayınlandı

ÖNSÖZ CASTRO'NUN

Gçen yılın Ekim ayında Bolivya'da öldürülen Ernesto (Che) Guevera'nın anılarını derleyen 354 sayfalı kitap Küba'da yayınlanarak halka bedava dağıtılmaya başlandı. 23 sayfalık önsöz Castro tarafından yazılmıştır. Castro'ya göre, anıların doğruluğu için sıkı bir inceleme yapılmıştır, güvenilebilir.

Kitabın ilk bölümünde devrimci lider, günlük hayatını, Bolivya'nın ücra köşelerinde, gerillacıları eğitmede karşılaştıkları güçlükleri anlatmaktadır.

Castro'nun yazdığına göre, Guevera ölümü kaçınılmaz görmekteydi ve Làtin Amerika'daki ihtilâl hareketlerinin bir veya birkaç liderin hayatı bahasına devam edeceğine emin bulunmaktaydı.

Önsözde Castro, Guevera'nın çabalarını köstekliyen Bolivya Komünist Partisi lideri Mario Monje'ye şiddetle çatmaktadır. Monje, çetecilere katılmak üzere Guevera'nın üssüne hareket eden militanlara engel olmakla itham edilmektedir. Guevera'nın Ocak 1967 tarihli not defterinde bu konuda şunları yazıyor: «Bolivya Komünist Partisi bize karşı silâha sarılıyor. Bunun sonu nereye varacak bilmiyorum. Fakat korkmuyoruz. Hattâ uzun vadede bunun bizim için yararlı olacağına eminim...»

Ölümünden altı gün önceki notunda Guevera, «Çok cesur bir gazeteci olarak nitelediği» Debray'in akibetınden endişe duyduğunu belirtmektedir.

Aşıklar Derneğinin Kongresi

Merkezi Ankara'da bulunan Âşıklar Derneğinin olağanüstü kongresi, geçen Pazar günü Tuzluçayır gecekondu mahallesindeki bir açıkhava sinemasında yapılmıştır. Yüz kadar üyenin ve bir o kadar da gecekondulu vatandaşın dinleyici olarak katıldığı kongrede Yönetim Kuruluna Ahmet Yürür, Ahmet Say, Numan Ataman, Ahmet Toksoy, Ali Kaygusuz, Hüseyin Çırahman, Hasan Çınar, Özkan Taner, Derviş Özgümüş seçilmişlerdir.

Âşıklar Derneği yurdun çeşitli bölgelerinde 8 şube açmak üzeredir.

Petrol

Hâlen Türkiye'de 1 milyon tondan fazla yerli ham petrol üreten SHELL Şirketi, Çanakkale Boğaz'ı civarında ve Tarabya'da, işbirlikçi DP iktidarının Amerikalı uzmanlara hazırlattığı Petrol Kanununa dayanarak, petrol aramaya başlıyacaktır. SHELL, Diyarbakır civarındaki aramalarına devam etmektedir.

Abana - Bozkurt

Cumhuriyet Senatosunda Bozkurt ve Abana'nın ilçe yapılması hakkındaki kanun tasarısının görüşülmesi sırasında Millî Birlik Grupu adına Mucip Ataklı konuşmuş ve «Abana'nın 1953 yılında siyasî inancından dolayı ilçelikten köylüye indirildiğini, son Anayasa Mahkemesi kararı ile otomatikman ilçe olması grekirken Hükûmetin bunu yapmadığını, bu yüzden Anayasa'yı ihlâl ettiğini belirtmiştir. Ayrıca Tabiî Senatör, DP devrinde 143 sun'î ilçe yaratıldığını, her birinin 400 bin liraya malolduğunu söylemiş, Bozkurt'a 30 köy bağlanırken Abana'ya 10 köy bırakılmasının haksızlık olarak nitelemiştir. CHP Grup Başkanı Fikret Gündoğan da Hükûmetin hem Bozkurt'u hem Abana'yı ilçe yapmak suretiyle kaçamak bir yola başvurduğunu söyliyerek, DP devrinden gelen bu seçim oyunlarının «Oy — Oburgiller» tarafından tertiplendiğini anlatmıştır. İşbirlikçiler iktidarı sürdükçe, Seçim — Geçim oyunları gereği olarak ilçeler iller ve bölgelerin cezalandırılması politikası devam edecektir. Buna karşı mücadelede tek araç seçim değildir; aksi halde seçim oyununa gelinir.

Bayar'a şeref üyeliği pretesto ediliyor

AP'li Halkevleri yöneticileri tarafından devrik Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'a şeref üyeliği verilmesi protestolarla karşılanmıştır.

DEV — GÜÇ adına Tabiî Senatör Kadri Kaplan ve Prof. Bahri Savcı aşağıdaki bildiriyi yayınlamışlardır:

«Atatürk ve Atatürk'çülük hakkında ne kadar araştırma yapılsa yine az olduğuna, böyle bir araştırmanın millî ve evrensel niteliği bulunduğuna kaniiz. Ancak, Atatürk bilim haysiyetinin ehliyetinin ışık tuttuğu tarafsız bir yolla araştırılmalı ve Atatürk'çülüğün yapısı böyle kurulmalı. Halkevlerince girişilen teşebbüste Atadan ayrı bir tipin yaratılması gayretleri açıkca sezinlenmektedir. Hele Atatürk devrimlerine cephe almış ve aynı zamanda Atanın en büyük hâtırası ve ülküsü olan Halkevlerine en sinsi darbeyi vurmuş olan bir devrin zihniyetinin baş temsilcisine hem de Halkevlerinin gayretiyle Atatürk Enstitüsü

F.K.F.nin Üniversite Kapısındaki Kardeşlerine Sözü Var

Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Merkezi Üniversite giriş sınavları dolayısiyle bir bildiri yayınlamıştır. Öğrenci adaylarına dağıtılan bildiriyi aynen yayınlıyoruz.

Kardeşim,

Yurdumuzun dört bir köşesinde yetişmiş olan sizler, ayni saatlerde, ayni sorulara cevap vererek Üniversite giriş imtihanlarına katılıyorsunuz. Cevapların elektronik beyinlerde tarafsız olarak değerlendirileceği söyleniyor. Oysa zarlar çoktan atılmış, taraflar çoktan tutulmuştur. Bugün gireceğiniz imtihanlarda ne derecede başarı gösterirseniz gösterin karar önceden verilmiştir: ÜNİVERSİTEDE OKUMAK İSTEYEN 51.000 ARKADAŞIMIZDAN 40.000'i ELENECEK. İmtihanlara giren on arkadaşımızdan sekizi, ağızlarıyla kuş tutsalar, en doğru cevapları verseler gene de elenecekler. 40.000 gencin Üniversitede okumak, bir iş ve meslek sahibi olmak hayalleri bir anda sönecek. Binlerce gence iş ve meslek sahibi olmak hakkını ve imkânını tanımayan, binlerce kabiliyeti bir kalemde körelten bu adaletsizlik çarkını hangi hain el döndürüyor?

Düşünün kardeşler, sonbaharda asılacak listelerde imtihan sonuçlarını okuyan 40.000 arkadaşımızın gözlerindeki ümit ışığı, yerini hayal kırıklığına terk edecek. Ve o zaman hangi insafsız iddia edebilir bu elemenin tarafsız olduğunu? Anadolu liselerinde öğretmensiz okuyanlar, her türlü sosyal, ekonomik ve kültürel imkânlardan yoksun olarak imtihan kapılarına gelenlerle, iyi yetiştirilmek için bütün devlet ve aile imkânlarının seferber edildiği arkadaşlarımız arasında eşit şans olduğunu söyleyenlerin vicdanları hiç sızlamıyacak mı?

Kardeşler, büyük çoğunluğunuz çoktan elendiniz. Daha doğarken ve bugüne kadar yaşadığınız şartlar içinde çoktan elendiniz. Cebir dersleriniz, İngilizce, fizik, kimya dersleriniz öğretmensiz geçerken elendiniz. O zaman sizleri öğretmensiz bırakanlar, veya sağdan soldan derlenen, derme çatma «vekil öğretmen» kadrolarıyla idare-i maslahat edenler elediler sizi. Kitap parasını denk getirmek için lokmanızı kısarken elendiniz.

Amansız bir yarışın bir safhası bu imtihanlar. Öyle bir yarış ki, tok ile aç, iyi yetiştirilmişle kasden ihmal edilmiş bu yarışta eşit şansa sahip diyorlar. «Beş parmak birbirine benzemez» denir; ama 40.000 arkadaşımızın talihi birbirine benzeyecek. Bu imtihanlar ve eğer kazanırsanız (?) bundan sonraki öğreniminiz bir danışıklı döğüş kardeşler. Hakemler adaletsiz kararlarını çoktan vermişler; böyle dönüyor bu kahbe düzenin çarkı. Bu sene de Üniversiteye girebilenlerin ancak % 5'i göstermelik olarak köylü ve işçi çocuklarından olacak. En itibarlı fakültelere, çoğunlukla iyi yetişme imkânlarına sahip olanlar girecek. Elbette bu arkadaşlarımızın bir kabahati yok. Bütün bu haksızlıkların sebebi, hepimize iyi yetişme şartları sağlamıyan, ayni imkânları vermiyen, çoğumuzun yüzüne Üniversite kapılarını kapıyan bu adaletsiz düzendir.

Zaten kardeşler, bugün sizler imtihana girerken, halka karşı bir yönetim, sizin yaşta yarım milyon kardeşinize okuma imkânı vermemiş, ve yıllarca evvel onları saf dışı bırakmıştı. Bugün siz çağda milyonlarca kardeşimiz, elinde değnek çobanlık yapmakta veya en güç şartlar altında boğaz tokluğuna çalışmakta, ya da işsiz ve sahipsiz dolaşmaktadır. Çünkü, devlet bütçesinden Amerikan iş adamıyla ortaklık kuran ithalat tüccarına milyonlarca lira kredi verilirken, köylerimize bir ilkokul binası yapmak, yeteri kadar öğretmen yetiştirmek halkımıza çok görülmüştür. Gene insanca yaşama imkânlarını halkımıza çok görenler, Amerikalılarla ortaklık kurup kendi menfaatleri peşinde koşanlar değil midir ki, sizi yarın Üniversite kapılarında çaresiz bırakacaklardır.

Eleme Üniversite giriş imtihanlarında bitmiyor kardeşler. Çark, siz fakülte sıralarındayken de dönecek. İmkânsızlıklar büyük çoğunluğunuzu fakülte sıralarında eleyecek. Burs bulamadığınız için eleneceksiniz. En kötü şartlarda yurt köşelerinde eleneceksiniz. Kitap parası bulamadığınız için eleneceksiniz. Üniversitede öğretilenler, hayattan ve gerçekten kopuk olduğu için eleneceksiniz. Bu milletin çocuğu olarak eleneceksiniz.

Her Üniversiteye giren mezun olsa, çoğu iş bulamaz. Çnkü, Türkiye'nin sanayileşmesini, yeni iş sahaları açılmasını istemiyenler var. Türkiye'nin geri bir ülke olarak kalıp yabancı ülke sanayilerinin müşterisi olmakta devam etmesinde menfaatleri olanlar var. Onlar ileride sizlere iş sahası açamıyacakları için Üniversiteden mezun olmanızı da istemiyorlar. Ferman çıkmıştır bir kere: Küçük bir azınlığınız bugün avutulmak için Üniversiteye alınacak, ama daha sonra Üniversite sıralarında elenecekler. Bugün imtihana giren on arkadaştan ancak iki tanesi Üniversiteye girebilecek, bu iki kişiden ise ancak biri mezun olacaktır.

Bu düzenin yasaları her yerde egemendır. Ve bu yasalar amansızdır, adaletsizdir, insafsızdır. Gençliğiniz, seneleriniz, kendinize güveniniz bu amansız makinenin çarkları arasında törpülenip gidecek. Üniversiteye girenleriniz anlayacaklar ki, Üniversite gençliğini saran boykot ve işgal hareketleri sebepsiz değilmiş. Yapılan araştırmalara göre, bu düzen Üniversiteli gençlerin yarısında ruhî bozukluklar yaratmıştır. Üniversite öğrencilerinin çoğunluğu ayda 200 liranın altında parayla yaşama savaşı içinde. Bu şartlar altında fakülte ve yüksek okullara girenlerin yarısı, senelerini, hayal kırıklıklarıyla birlikte fakülte dershanelerine gömerek yüksek öğrenimlerini yarıda bırakmak zorunda kalacaklar.

Ya fakültelerini bitirenler arkadaşlar, onlar acaba güvenlik içinde mi olacaklar? Bir Üniversite mezununun değerlendirileceği işlere ancak tanıdık aracılığıyla, torpille girilir. Mezunların çoğunluğu, insan onuruna uygun olmayan bir şekilde aylarca Bakanlıklarda, Genel Müdürlüklerde iş ararlar; en sonunda yaptığı öğrenimle her zaman ilgiis olmayan bir büro memurluğuna razı olurlar. Uzmanlıklar, en önemli görevler, yabancılara ayrılmıştır zaten. Halkla beraber olmayanlar, bu memleketin çocukları arasından bilgili, hünerli insan yetişmesini istemiyor. Yurdumuzun önemli işlerini, Amerika'dan, şurdan burdan getirttikleri uzmanlara gördürmekte menfaat umanlar var. Biz diyoruz ki, en bilgili, en değerli uzmanlar bu yurdun çocukları içinden yetiştirilmelidir.

Kardeşler,

Bu adaletsizliklere hepimizin bir sözü olsa gerek.

Gençlik yurdumuzun geleceği demektir. Mustafa Kemal gençliği, dürüst niteliği, yurtseverlik ve cesaret duygularıyla halkımızın gözbebeğidir.

Bizlerin eğitilmesine, en iyi bir şekilde yetişmesine imkân tanımıyanlarla mücadele, tüm halkımızın geleceği için mücadeledir.

Hiçbir genç «Gemisini kurtaran kaptandır» sözüyle aldatılamaz. Kaptan odur ki, halkımızın ve onun gözbebeği olan gençliğin geleceği için mücadele ederö

Yüreğinde insan sevgisi, halk sevgisi taşıyan her yurtsever bu mücadelede gençliğin yanında olacaktır.

Senin okuman, yetişmen çok önemli kardeşim! BÜTÜN GÜÇLÜKLERE ÖNÜNE ÇIKARILAN ENGELLERE RAĞMEN ÜNİVERSİTEDE OKUMAK İÇİN GİRİŞECEĞİN DEMOKRATİK MÜCADELEDE, FİKİF KULÜPLERİ FEDERASYONU, OLANCA GÜCÜYLE YANINDADIR.

şeref üyeliğinin verilmiş olması, Atatürk'çülüğe ihanettir. Devrimci Güçbirliğinin Atatürk'çülüğe inanmış kuruluşları adına bu durumu kamu oyuna açıklar, yakışıksız bu oyunu gerçekten inançlı olan Atatürk'çülerin Enstitüde görev almış sayın kişilerin ve Halkevlerinin ülkücü mensuplarının dikkatlerine sunarız.»

Boykotlar ve Partiler

Geçen haftanın önemli olaylarından biri de, CHP nin İl Temsilcileri toplantısında geçmiştir. Biraz alaturka da olsa CHP de son yıllarda korkusuz ca bir eleştiri yapma olanağı gelişmekte idi.

Bu gelişmeden cesaret almış olacak Erzurum'lu delege B.M. Meclisindeki genel görüşmede, CHP sözcüsünün yeterli konuşmadığını bir güzle eleştiriyor.

Cevap vermek üzere söz alan İnönü Profesör Erim'in, her ne kadar, «mükemmel» konuştuğuna işaret ederek, Erzurum'lu delegenin fikrine katılmadığını belirtiyorsa da öğrencilerın boykot ve işgal sorunlarında iktidarı öyle bir açmaza düşürüyor ki Erzurum'lu delegeye hak vermemek elden gelmiyor:

«CHP sözcüsü her bakımdan olumlu ve mükemmel konuşmuştur. Gençlik olayları için iktidar partisi başkanı ne demiştir? Başbakana göre işgal bir direnmedir. Direnme hakkı ise yoktur. Doğru olan şudur: Direnme hakkı kendiliğinden milletlere gelir. Şu zamanda gelecek, böyle gelecek di ye buna kılavuzluk etmek kanunsuzluktur. Fakat direnme hakkını 1965 ten sonra dile getiren ve halk ölçüsünde tesirli bir hale sokmak isteyen izzat AP'nin Genel Başkanı Sayın Süleyman Demirel'dir. Köy köy, kasaba kasaba dolaştı. Halk kendisini savunmalıdır, dedi. Devletin bütün resmî kuvvetleri elinde olduğu halde bunu söyliyerek o kuvvetlere karşı resmî vaziyet aldı. O zaman ben bu çelişmeyi söyledim. Sayın Devlet Başkanına kadar söyledim. Şimdi bu zat bulut vardır diye mâna çıkaracak şekilde konuşmaktadır. Bu bir. İkincisi, gençler çok olumlu bir şekilde harekete geçmişlerdir. Boykot yapmak mahzurlu değildir, makuldur. İşgal yapmak komünistliktir deniliyor. Nereden çıkartıyorsunuz bunu? Öğrenci hayatında dersi boykot diye bir kanun var mıdır? Öğrenci hayatında aslolan derslere devamdır, imtihana girip sınıf geçmektir. Ama dersi ya da imtihanı boykotta mahzur yoksa, Üniversitenin temelinde bulunan derin hastalıkları tedavi için böyle bir hareket de, işgal de makul görünmüş olur.

Boykot neyse, işgal de odur. Aynı hastalıktan geliyor. Aynı derin tesirlerden geliyor kanaatindeyiz. Sözcümüz de bunu söylemiştir. Bunlar Üniversite bünyesindeki derin hastalıkların geri tepmesidir. Bir hastalık derin olursa, meydana çıkan ârazdan bazısını beğenirsin, bazılarını beğenmezsin olur mu?

Hocalar, kamu oyunun ihtiyaç gördüğü reformlara eğilmemişlerdir. Öğrenci tekliflerinde, bizim imtihanlarımızı sudan yapın, bedavadan sınıf geçirin, böyle şeyler istenilmiyor. Olgun yetişmiş, âdeta feragatle, yıllarca üniversite hocalığı yapmışcasına meseleleri bilen derin ıstıraplı insanların çarelerini görüyoruz.»

Baştan talebe hareketlerinin en civ civli günlerinde, İnönü, nedense 2 Haziran seçimlerinde, CHP nin başarısına! dikkati çekmeyi uygun görmüştü.

Böyle bir tutumu gereği BM Meclisinde Ecevit ya da İnönü değil de Prof. Erim'in CHP sözcüsü olarak çıkarılması doğaldı.

TİP'in tutumundaki olumsuzluk CHP ninkinden geri kalmıyordu: Talebe ittifakla Üniversite yönetiminde söz sahibi olmak istiyordu. Oysa TİP BM Meclisinde gençliğin parti yönetimine katılmasına şiddetle karşı olan Boran'ı çıkarıyordu.

İnönü'nün boykotların başında uyguladığı dikkati seçim sonuçlarına çekme taktiğini Aybar tam boykotlardan sonuç alınacağı günlerde uyguladı. Ant'a yaptığı uzun seçim sonuçları açıklamaları ile —« Diğer partiler gerilerken oylarını artıran tek parti» nin TİP olduğunu belirtiyor talebe hareketlerine hiç temas temiyordu.

Demirel'in faşizm özlemi

(Baştarafı 1. de)

Ilk sosyalist ülke, Sovyetler Birliğini çevreliyen «Sıhhî Kordon» denen zincir, emperyalizmin peyki hükûmetcik-lerden meydana gelmişti. Bu zincirin yalnız bir halkası eksikti: Türkiye Cumhuriyeti.

Ama çağımızda iktisadî bağımsızlıkla tamamlanmıyan siyasî bağımsızlıklar, uzun ömürlü olmuyor ve sömürü düzenini çok daha ince ve gelişmiş bir hale getiren yine emperyalizm, geri kalmış bir ülkeyi iktisadî ve dolayısiyle siyasî boyunduruğu altına almak için, eskiden olduğu gibi, işgal ordularıyla, bandolariyle gelmiyor. Bu gün emperyalizm, Doğunun ve Güneyin ülkelerine, o ülkelerin «özgürlüğünü komünizm tehlikesine karşı korumak» bahanesiyle, geri ülkeyi kalkındırmak için dolar yardımında bulunmak bahanesiyle girmektedir. Siyasî bağımsızlığını gerçekleştiren, ama emperyalist sömürü düzeni dışında iktisadî bağımsızlığını gerçekleştirmek yolunu tutmakta kusur eden Türkiye'de, yeni emperyalizmin bu oyununa gelmiştir. Türkiye'nin emperyalist dünya sistemi için de sömürülen bağımlı bir geri tarım ülkesi olduğu gerçeğini bilmek ve bunu açıkça söylemek, bir yurtseverlik borcudur, bugün Türkiye'de.

Ve bu gerçeği inkâr etmek, gerçek yurtseverlikle bağdaşmıyan bir tutumdur. Gerçek durumumuzun ne olduğunu açık seçik olarak saptayalım ki, milliyetçi olarak, devrimci olarak, görevimizin ne olduğunu bilelim; özgür ve mutlu bir Türkiye uğruna savaş meydanlarında düşen şehitlerimizin sına sadık kalabilelim.

★

Üniversite gençliğinin haklı direnme hareketini Meclis kürsüsünden suçlayan Başbakan Demirel, muhalefete karşı en saldırgan konuşmalarından birini yaptı. Ve yukarıya aktardığımız sözleri sarfetti. Türkiye'nin, Amerikan vesayeti altında bugünkü durumundan ötürü gerçekten kemikleri sızlayan şehitlerimizin sözünü etti. Türkiye'ye bağımlı demeyin, böyle denmesine ancak satılmış vicdanlar razı olur, anlamına gelen sözler söyledi.

Demirel'in bu sözleri, onun faşizm özlemini ifade eder. Bu sözler, özünde Anayasa düzenimize, fikir özgürlüğüne, demokratik haklara bir meydan okuma niteliği taşır. Bizce Demirel gibi bir Amerikan şirketi temsilciliğinden gelme bir kimsenin Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı koltuğuna oturabilmesi durumu tek başına, şehitlerimizin kemiklerini sızlatan, millî bağımsızlığı aykırı bir durumdur. Bizce bağımsızlığımızla bağdaşamadığını AP. iktidarının sözcülerinin kendilerinin ifade ettikleri elli küsûr ikili andlaşmanın varlığı tek başına, Türk millî bağımsızlığına kesin olarak aykırı sonuçlar vermiştir ve vermektedir. Ama Demirel'e göre, bunu söylemek suçtur «satılmışlıktır».

Anadolunun göbeğinde, Teksas Avenue'leri ile, New Jersey Avenue'leri ile, yabancı bayraklarıyla Amerikan kasabalarının, yönetim mekanizmamızın bütün çarklarına yerleştirilen uzman maskeli CIA ajanlarının, Anadoluyu bir uçtan bir uca saran Amerikan askerî üslerinin ve gerektiğinde bu üsleri Türk halkına karşı korumakla görevli tepeden tırnağa silâhlı yirmi küsûr bin Amerikan askerinin sözünü etmek, Türk adına lâyık herkese acıların en derinini çektiren bu duruma çare aramak suçtur, Demirel'e göre.

Bu düpedüz faşizme çanak tutmaktır. Başbakanın bu tutumu, her milliyetçi davranışın suç sayılıp ezileceği bir işbirlikçiler diktasi özlemini açıkça ifade eder. Ama biz, şimdiden söyliyelim ki, Demirel'in bu özlemi, kursağında kalacaktır. Ne temsil ettiği işbirlikçi sermaye — feodal ağa ortaklığının, ne de bu ortaklığın destekleyicisi Johnson Amerikasının gücü yetmiyecektir, faşizmi kurmağa Türkiye'de. Tüıkiye'nin millici güçleri, varlıkları Türkiye'nin emperyalist sistem içinde sömürülen geri ülke durumuna bağlı bulunan çıkarcıların, üstesinden geleceklerdir eninde sonunda. Türkiye'nin Mustafa Kemal'in yolunu yeniden tutması ve «Tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye» yi gerçekleştirmesi tarihi, sürecini hiçbir kuvvet durduramıyacaktır. Ancak, böyle başı dik, özgür ve mutlu bir Türkiye, gerçekleştiği andadır ki, şehitlerimizin kemiklerinin sızlamasına son vermiş olacağız, onların anısına sadakatımızı eylemle ispat etmiş olacağız.

İşçi gençlik elele

(Baştarafı 1. de)

maktadır. Bütün bu zayıf ve oportünist tutumlarına rağmen, yıllardır endişesiz saltanat süren sömürücüler bu yeni çaba karşısında telâşa düştüler. Çünkü bu hareket kitlelerin biriken huzuruszluğu ile sendikalarını aşıp devrimci bir yola girebilirdi. Ereğli ve Zonguldak madenlerindeki olaylar, sendikanın kararsız ve ürkek tutumuna rağmen Pancar Motor Fabrikası işçilerinin grevi ve Ankara yürüyüşü, Paşabahçe grevi, Tuzla Porselen Fabrikasındaki olaylar akla ilk anda gelen taze örneklerdir.

Derby işgal olayı da bu mücadelede yepyeni bir aşamadır, ve doğrudan doğruya kitleden gelmiştir.

Devrimci bir yön arayan yeni sendika hareketi karşısında sömürücüler yıllardan beri başarı ile yürüttükleri yola başvurdular. Yine sarı sendikacıları işçilerin karşısına diktiler. Sarı sendikacılar tek başlarına işin altından kalkamayınca, doğrudan doğruya işveren müdahalesi ile işçiler sarı sendikalara üye olmaya zorlandı. Bu hususta resmî makamlar bütün şikâyetlere kulaklarını tıkadılar hattâ işveren ve sarı sendika işbirliğine destek olmak için ne lâzımsa yaptılar. İstanbul Valisi işçilerin isteği olan referandum teklifini kabul edemiyeceğini çünkü Yargıtay kararı olduğunu ileri sürüyor. Olay ortada: İşçiler sarı sendikayı istiyorlarsa bu işgal nasıl olabilir. Bütün işçi nasıl bu harekete katılabilir. İşgal olayı mahkeme kararı çıkartılabilecek kadar bir sahtekârlığın dönmekte olduğunu göstermez de neyi gösterir. Yapılacak iş sahtekârlığı açığa çıkartmak, mahkeme kararı varsa bile onu tashih etme yolunu aramaktır, yoksa işi yokuşa sürmek sahtekârların ekmeğine yağ sürmek değil. Vali ve Bölge Çalışma Müdürlüğünün görevini yapması ancak böyle mümkün olabilir.

Bu olayın sorumluları başta aşırı kâr hırsı ile gözleri dönmüş işverenler ve onlara karşı çıkmıyan hattâ yardımcı olan resmî makamlardır. Bu tutum yeni Derby'ler yaratmakta devam eder. İşçilerin ilelebet bu sömürü düzenine boyun eğeceklerini düşünüyorlarsa yanılıyorlar. Sömürü düzenine karşı bilinçlenme ve örgütlenmede önemli atılımlar başlamıştır. İşgalci Üniversiteliler işgalci işçileri ziyaret etmişler «İŞÇİ — GENÇLİK EL ELE» sloganı eylem alanına girmiştir.

Artık yan gelip yatma, besleme sendikcılarla işçileri aldatma, desteksiz sömürülen hakir görülen işçileri zor kullanarak susturmak geçer yol olmaktan çıkmak üzeredir. Bugün bütün namuslu insanların, Devrimcilerin, Üniversite Gençliğinin gözü kulağı Derby dedir.

Dino'ya zorunlu bir cevap daha

(Baştarafı 5. de)

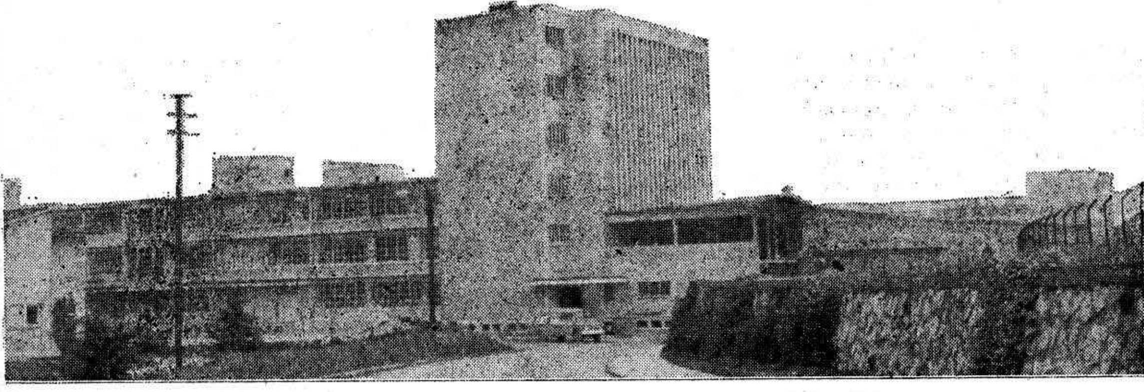
radığı saldırılar karşısında memnuniyet duyduğumuz yolundaki «cadı kazanından» çıkardığınız pisliklere ne denir bilmem ki... Türk Solunu okuyunuz. Göreceksiniz ki bu saldırılara karşı ideolojik çatışmamız gereği, ideolojik çatışmayı bir yana itip, saldırganlara ayni araçlarla karşı çıkılması sağlık verilmektedir.

TİP'i, tipik bir seçim — geçim partisi haline sokmak isteyen bazı TİP yöneticilerini eleştirmek görevimizdir. İkinci dünya savaşından bu yana, hızla gelişen ve işçi sınıfı eylemini tanınmaz hale sokan bu akımın, Türkiye'deki sosyalist gelişmeyi de yozlaştırmasına seyirci kalacağımızı mı sanıyordunuz? TİP örgütleri içinde, başarılı bir özeleştiri yöntemini uygulayacak güçte bilinçli sosyalistler duruma hâkim oluncayadek, sırası geldikçe, görüşlerimizi açıklıyacağız. Eleştirilerimizi yapacağız. Havada kalan sözcüklerle olayları ters yüz edip sıralayacağınıza, geçen cevabımda TİP yöneticilerinin basına aksetmiş olan tutumlarının eleştirilerine katılıp katılmadığınızı ve nedenlerini yazabilirdiniz.

Galiba ben sizi anlamsız yere fazla ciddiye almışım. Merak ettiğim bir taraf var. Acaba TİP yöneticileri, düğün yok — bayram yokken, kendilerini, böylesine ateşli bir eda ile, savunmanızı hoş karşılıyorlar mı? Mimoğlu'nun hakkınızda kuşkulu bir dille değindiği karanlık işlerle ilginiz sizin kuşak tarafından yaygın bir biçimde ve açıktan açığa iddia ediliyordu. O zamanın genç kuşağına sizinle ilişkilerde dikkatli olunması sağlık veriliyordu. Ayni kuşaktan geldiğiniz TİP yöneticilerinin de hakkınızda olumlu bir kanı beslediklerini sanmıyorum. Sosyalizmin geçmişine karşı bir durum alma zorunluluğu, eylemde hepinizi birleştiriyor zahir...

Vekiller, müdürler, müfettişler yiyen

Porselen Yolsuzlu

Tuzla Porselen Fabrikası...

Gazeteler Tuzla Porselen Fabrikası işçilerinin, oturma grevine başladıklarını yazıyordu. İşçiler, Çimse — İş Sendikası yöneticilerinin kendilerini sattıklarını anlamışlardı. Daha sonra binalar basıldı, yöneticiler tartaklandı. v.s.

Bu haberi, gazetelerde okuyanlar, sendika çekişmesi deyip geçtiler. Oysa altında son yılların en büyük rezaletlerinden biri yatıyordu: PORSELEN YOLSUZLUĞU.

Konuya girmeden önce porselen hakkında biraz bilgi vermek gerek.

Porselen ülkemizde çok kullanılan bir madde. Üstelik tüketimi de sür'atle artıyor. Örneğin ihtiyaç maddeleri tedarikinde uzun yıllar 7. sırayı alan porselen, son yıllarda üçüncü sıraya yükselmiş bulunmaktadır. Bu yüksek tüketimin paraca değeri, 70 milyon lira civarındadır. Böylesine geniş piyasası olan bir malın, ithali de tatlı kârlar sağlamaktadır. İşte bu tatlı kârlara sahip çıkan, ya da bütün porselen kârlarından komisyon alan büyük bir firma vardır ülkemizde: **Kristal Ticaret A.Ş.**. Ve şimdi porselen yolsuzluğu, bu isim üzerinde dönmektedir ama, yolsuzluğun ipleri yalnız bu firma sahiplerinin ellerinde midir?

BANKALAR SAVAŞI

Okurlarımız çevrilen çeşitli kitaplardan ve yapılan yayınlardan, Amerika'daki ve Avrupa'daki büyük malî grupların çıkar savaşlarını okumuşlar, hayretle izlemişlerdir. Ancak bu savaşlar yalnızca Amerika'da ve Avrupa'da değil, dünyanın birçok yerinde süregelmekte ve derece derece oluşmaktadır. Emperyalizmin at oynattığı bir ülke olan Türkiye'miz de bu savaş alanlarından biridir.

Nitekim ülkemizde kurulu bankalar da, sık sık böyle mücadelelere girişmekte ve bazan bir iki banka iflâs edivermektedir. Örneğin, İstanbul'da Sirkeci'de, Büyük Postane karşısındaki devasa bir binanın devasa demir kapısında, el kadar küçük bir karıon leyha asılıdır. Üzerinde «Tasfiye halindeki bankamız, binanın ikinci katında çalışmaktadır, giriş yan kapıdan» yazılıdır. Bu küçük karton, bir zamanların muteber bankalarından Türkiye Kredi Bankasının iflâs etmiş olduğunu söyler. Evet, Türkiye Kredi Bankası, sert ve kurnazca bir mücadeleden sonra...... yılında iflâs edivermiştir. Ya kimlerdir bu iflâsa sebep olanlar?

Denir ki, Türkiye Kredi Bankası, yabancı sermaye çevreleri ile gayet iyi (!) ilişkileri olan bir bankadır. Ve bu ilişkiler, şimdi kimlerin elinde olduğu belli olmayan İş Bankası'nın zararına sebep olmaktadır. Bu zararı önlemek için ise, Kredi Bankası'nın ortadan çekilmesi lkzımdır.

ON PARMAĞI MARİFETLİ BİR ZAT

Mahmut Nedim Gündüzalp, 80 yaşlarında, saçı başı ağarmış, eskiden «Vekil — vükelâ» olmuş bir zattır. Bu zat aynı zamanda İş Bankasının 1967 yılına kadar Umum Müdürü olan Bülent Yazıcı'nın da eniştesidir. Ve her ne hal ise, İş Bankası Umum Müdürü Bülent Yazıcı'nın eniştesi Mahmut Nedim, iflâstan önceki son yıllar içinde Türkiye Kredi Bankası İdare Heyeti Reisi oluvermiştir. Bu arada, Bedii Yazıcı adında bir başka zat da, Türkiye Kredi Bankasının kurduğu Genel Sigortanın Umum Müdürü ve Türkiye Kredi Bankasının da murahhas âzası olmaktadır. Bedii Yazıcı, ismi üstünde, Yazıcı ailesinin bir ferdi ve İş Bankasının Umum Müdürü Bülent Yazıcı'nın da kardeşidir. Murahhas âza, bir banka için önemli kişidir. Umum Müdür onun eline su döker. İdare Hey'eti adına hareket eder krediler onun direktifiyle kolaylıkla verilir.

İşte, Bedii Yazıcı murahhas âza, Mahmut Nedim İdare Hey'eti Reisi iken, ve Türkiye Kredi Bankası da bazı yabancı sermaye çevreleri ile haşır — neşir iken, ne olduysa olmuş, işler bozulmuş ve Türkiye Kredi Bankası, Tuzla'da 40 milyon lira yatırarak bir porselen fabrikası kurduktan uzunca bir müddet sonra iflâs edivermiştir. Eder ya... Denildiğine göre, Kredi Bankası, iflâs edinceye kadar adı geçen zatların isteği ve direktifleriyle çeşitli kişi ve müesseselere bol keseden kredi dağıtmıştır. Örneğin Kırlangıç Zeytinyağları sahibi Şefik Yur, bunlardan biridir. Şefik Yur, Kredi Bankasından 17 milyon lira kredi almış daha sonra otomobiliyle, yanında bir ahû olduğu halde, kendini Boğaz'ın serin sularına atıvermiştir. Böylece 17 milyon lira, dönüşü olmayan bir yola çıkmıştır. Aynı zatlar, ilerde porselen fabrikasının hissedarları arasında göreceğimiz İzzet Ünver'e de, pek «yollu» sayılmayacak usullerle kredi vermişlerdir. Bunlar ispatlanabilecek söylentiler. Gelelim Kredi Bankasının iflâstan sonraki ahvaline.

Kredi Bankası iflâs etmiştir. Ve Bankalar kanununa göre, bütün alacak ve verecekleri hazineye intikal etmiştir. Hazinenin bankayı tasfiye etmesi gerekmektedir. Bu işi de bir başka banka aracılığıyla yapacaktır. İş Bankası ise, bu işe taliptir. Böylece, Türkiye Kredi Bankasının tasfiye işi İş Bankasına verilir, İş Bankası tasfiye heyetini kurar ve heyet başkanlığına Mahmut Nedim Gündüzalp getirilir. Mahmut Nedim, Kredi Bankasının iflâsında büyük başarı sağlamış, bu başarısının mükâfatını görmüştür.

PORSELEN — MORSELEN

Yazının başında değindiğimiz üzere porselen işi epey kârlıdır. Piyasa geniştir. Porseleni Türkiye'de yaparak piyasayı tutmak mümkündür. Kredi Bankasının İdare Hey'eti henüz iflâs söz konusu değilken, 27 Mayıs'tan önce bu kârlı işi yapmaya karar vermiştir. Bu karar gereğince İstanbul Porselen Sanayii A.Ş. kurulur ve böylece Tuzla Porselen Fabrikası faaliyete geçirilir.

Fabrikanın (yâni şirketin) ortakları şunlardır:

Türkiye K. Bankası	10.944.000.— TL
İzzet Ünver	600.000.— TL
Emin Arkayın	260.000.— TL
Şefik Bakay	10.000.— TL
Etem Ayaydın	113.000.— TL
Şakir Kesebir	250.000.— TL
Hüseyin Avni Göktürk	50.000.— TL
Ferit Muhayyeş	100.000.— TL
V.S.	

Bundan başka 60 kadar ortağın hissesi, sermayeyi 15.000.000.— TL sına ulaştırmaktadır. Görüldüğü gibi, Türkiye Kredi Bankası sermayenin % 80 ine sahiptir.

Böylece kurulan fabrika çalışmaya başlayınca ilk İdare Hey'etine kurucu ortaklar girer. Başkanlığı Magirus'un Türkiye temsilciliğini yapan İzzet Ünver alır. İzzet Ünver daha önce belirttğimiz gibi, Mahmut Nedim'in reisliği ve Bedii Yazıcı'nın murahhaslığı zamanında Kredi Bankasından kredi alan zattır.

Tuzla Porselen Fabrikası, ülkemizin en büyük porselen fabrikasıdır. 40.000.000.— TL ya malolmuştur. 864 işçi çalışır ve senede 3200 ton porselen imal edebilir. Bu rakam ülke ihtiyacına denk bir rakamdır. Yaptığı porselenler ithal edilen Bulgar ve Polonya mallarından daha kalitelidir. Buna rağmen fabrika, imâl ettiği porselenleri kuruluşunun ilk yıllarında her nedense satamamıştır. Bunun üzerine fabrika idarecileri düşünmüşler, taşınmışlar ve satış işini, bu işlerde «mahir» «maruf» bir şirkete vermeyi kararlaştırmışlardır.

Allahın hikmetine bakın ki, bu mahir şirket, porselen ithalâtçısı ve ithâl yoluyla milyonlar kazanan Kristal Ticaret A.Ş. dir. Şirketin sahipleri ise, Salamon Moreno, Nesim Moreno ve Hayim (piyasada Vedat diye tanınır.) Moreno adında üç yahudidir. Ve bu yahudilerin masonlarla arasından su sızmamaktadır.

PORSELEN SATIŞI MI? FABRİKA SATIŞI MI? YAHUT KURDUN AĞZINA KUZU

Kristal Ticaret A.Ş. tek satıcı tensip edildikten sonra bu şirketle 5 senelik bir mukavele yapılır. Mukavele evlere şenliktir. Yöneticilerin bu mukavele ile porselen mi, yoksa fabrika mı sattıkları belli değildir.

Hükümler şöyledir:

1 — Porselen Fabrikası imal ettiği ve edeceği bilcümle porselen mahsulünü sadece Kristal firmasına satabılecektir.

2 — Mallar, fabrika tarafından Kristalin yalnız İstanbul'daki depolarına teslim edilecektir.

3 — Fabrika, satış fiatları üzerinden % 20 iskonto, ayrıca peşin ödemeler için de % 5 olmak üzere, toplam olarak % 25 iskonto yapılacaktır.

4 — Porselen fabrikası Kristalin müsaadesini almadan fiatlarında indirme yükseltme yapmayacaktır.

5 — Porselen Fabrikası, Kristal firmasının müsaadesi ile toptancı tüccara mal verdiği takdirde, yine % 25 hissesini alacaktır.

7 — Porselen fabrikası resmî dairelerin ihtiyaçlarını karşılamak mecburiyetinde kalırsa, bu suretle yapmış olduğu satışlardan dahi fabrika tarafından Kristal'e % 20 hissesi verilecektir.

8 — Porselen fabrikası bu mukaveleyi her ihlâl edişinde, Kristal Ticaret A.Ş. ne 500.000.— TL ödeyecektir.

Yukarıdaki maddelerde görüleceği üzere, porselen fabrikasının ağır hükümlerle, tamamen Kristal firmasının tekeli ve kontrolu altına girmiş olmasına rağmen, Kristal firmasını taahhüt altına sokan hiçbir madde yoktur. Örneğin:

1 — Kristal firmasının bir sene zarfında porselen fabrikasından almak zorunda olduğu porselen miktarı belirtilmemiştir. Oysa yukarıdaki hükümlere göre fabrika, başkasına satış yapamıyor. Böyle olunca da porselen fabrikası, imalâtını Kristal Ticaretin talebine göre ayarlamak zorundadır. Nitekim öyle olmuş, fabrika, tek satıcının istediği evsaf ve miktarda mal yapmış, bu da kapasitesinin çok altında olduğundan her sene zarar etmiştir.

2 — Kristal Ticaret mukavelenin uygulanmamasından dolayı hiçbir cezaî mükellefiyeti yoktur. Halbuki porselen fabrikası 500.000.— TL lık bir taahhüt altına girmiştir.

3 — Kristal firması ithalâtçı bir firmadır. Yerli sanayiin bütün satışları onun kontrolüne verilirken ve fabrikanın geleceği satışlara bağlı iken, Kristal firmasının mukavele süresince ithalât yapamıyacağı hususunda bir kayıt konulmamıştır.

Bütün bunlar, sözü edilen mukaveleyle porselen değil, fabrikanın satılmış olduğunu göstermektedir.

Mukaveleye kadar porselenlerini satamayan fabrika mukaveleden sonra da porselenlerini satamamıştır. Zira tek satıcı Kristal Ticaret A.Ş. nin sahibi Morenolar Tuzla'nın porselenlerini satmak yerine porselen ithal edip milyonlar vurmayı daha uygun görmüşlerdir. Moreno'lar ithalât için gerekli kredileri İş Bankasından sağlamışlardır. Esasen Moreno'lar devamlı olarak İş Bankasıyla iş görmektedirler.

KAMBERSİZ DÜĞÜN OLUR MU?

İşte Kredi Bankasının 40 milyon sarfıyla kurduğu porselen fabrikası bu yönetimle 1965 senesinde 9.800.000 lira zarar ederek iflâsın eşiğine gelmiştir. 15 milyon lira sermayesi olan bu müessese eğer 200.000 TL daha zarar etseydi, Ticaret Kanununa göre sermayesinin 2/3 ünü kaybettiği için hakkında iflâs işlemi yapılacak, haraç mezat satılacaktı. Ancak iflâs etmeside istenmiyor elde ölmiyecek şekilde tutuluyordu.

Moreno'ların tek satıcı tâyin edilmesinden sonra fabrika yönetiminde bazı değişiklikler oldu.

İş Bankası eski Umum Müdürü Bülent Yazıcı'nın eniştesi, müflis Türkiye Kredi Bankasının eski İdare Meclisi Reisi, gene Türkiye Kredi Bankasının Tasfiye Hey'eti Reisi meşhur Mahmut Nedim Gündüzalp, Tuzla Porselen Fabrikası İdare Meclisinin Reisi oluverdi. Ve de heyet, Moreno'ların bir dediğini iki etmedi.

Onların Barışı

(Cezayir Millî Kurtuluş Cephesi'nin (F.L.N.) merkez organı Revolution Africaine'de yayınlanan aşağıdaki yazı, Bandung Konferansı'ndan bu yana, Üçüncü Dünya ülkelerinde devrimci görüşün hangi doğrultuda gelişmeler kaydettiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Yazının çevirisini sunuyoruz.)

Tarihî, iktisadî, toplumsal ve kültürel şartlardan gelme özellikler, emperyalist devletlerin sömürü ve saldırı politikasına tâbi tutulan üç kıt'anın, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika kıt'alarının ortak yanlarını bize unutturmamalıdır. Dünya nüfus toplamının yüzde 47'si, yer yüzünün yarısını aşan bir alana yayılmış 1 Milyar 400 milyon insan, dünyanın en zengin yeraltı servetleri: işte uluslararası sermayenin silâhlı saldırısının, soygununun vuku bulduğu topraklar bunlardır.

Bu bir milyon 400 milyon insanın kaderi her günkü yoksulluğuna boyun eğmektir. Ama daha acı olanı, halklar tarafından serbestçe seçilmiş olan ve özlenen siyasî kaderlerin de bundan böyle, darbeler, siyasî cinayetler düzenleyen ve yeni bir sömürge düzeni kurma yolunu tutmuş olan emperyalizmin müdahalesi yüzünden tehlikeye düşürülmüş olmasıdır.

Normal olmayan bir iktisadî büyümenin gerekleri, yüzde 75'inden çoğu doğrudan doğruya savaş için çalışan bir sanayinin gerekleri Amerika Birleşik Devletlerini emperyalist saldırılara yöneltmektedir. Şimdi artık iktisadî buhranın önlenmesi, tamamen askerî amaçlar güden bir üretime bağlı bulunduğundan emperyalist Amerika yeni kârlar ve daha geniş pazarlar peşinde bir dünya hegemonyası kurmaya doğru itilmektedir. Bu bir gerçektir. Ama bu gerçek karşısında boyun eğilecek ve kadere katlanılacak mıdır? Bugün insanlık tarihi öyle bir aşamaya ulaşmış bulunmaktadır ki, emperyalizm, gezegenimizin sakinlerinin dörtte üçü için dayanılmaz bir hal almıştır. Varlığımızın her saniyesinde, her dakikasında emperyalizm barışın, özünü tehdit ederken, bu şartlar içinde barışın sözü edilebilir mi?

DÜŞMAN KENDİLİĞİNDEN ÖLMİYECEKTİR

Hayale kapılmayalım. Düşman kendiliğinden ölmeyecektir. Ne gericiler, ne Amerikan emperyalizminin saldırgan güçleri ve onun Asya, Afrika toprakları üstüne dikilmiş olan üsleri, ne de siyonizm tarih sahnesinden kendiliklerinden çekilip gitmiyeceklerdir. Amerikan emperyalizmi ve onun ortakları kendilerine ait olmayan ülkelerin toprakları üzerinde hak iddia etmektedirler. Kendilerinin olmayan sularda ve havalarda hak iddia etmektedirler. Ve özellikle direnen halkları genosid'e varan katliamlara uğratma hakkına sahip bulundukları iddiasındadırlar. Ama Pentagon ve Wall Street delilerinin tasarladığı dünya hâkimiyeti plânının, emperyalizmin sandığı gibi gerçekleşeceğini akıl alır mı? Kör bir mantığa boyun eğen bütün bu ölüm senaryosunun bu biçimde pervasızca gelişeceğini sanacak kadar safdil miyiz? Eğer emperyalizm, stratejik bombardıman uçaklarına, Polaris füzelerine ya da nükleer başlıklı füzelere sahiptir diye cezasını görmeden cinayetini sonsuzluğa kadar sürdürebileceğini sanıyorsa, yanılıyor! Hiç şüphe yok ki, son hesap gününde üstün gelecek olan biziz. Dünya ölçüsünde devrimci hareketin gücü durmadan büyümektedir. Emperyalizme karşı savaş alanı her gün genişlemektedir. Arap ülkeleri, devrimci öncüleri Cezayir ile birlikte, tarihî geleneklerine sadık kalarak, hangi biçimde belirirse belirsin, emperyalizme karşı amansız savaş ilân etmişlerdir. Çünkü Üçüncü Dünya'yı emperyalist Devletlerin iktisadî ve siyasî boyunduruğundan kurtarmak için başka yol yoktur. Havvari Bumedyen kardeşin son tarihî beyanında açık-seçik olarak söylediği de buydu.

TARAF TUTMAMAK MÜMKÜN MÜDÜR?

Bandung Konferansından bu yana 12 yıl geçti. 18 - 24 Nisan 1955 de Endonezya'da toplanan 24 Asya - Afrika ülkesi ünlü «10 Bandung İlkesi» ni kabul etmişlerdi. Hiç şüphe yok ki, Bandung Asya, Afrika halklarının bilinçlenmesinde önemli bir dönüm noktasını teşkil eder. Hiç şüphe yok ki, «Bandung ruhu» denen şey uzun yıllar millî kurtuluş savaşları sürecini hızlandıran bir fikir akımına destek olmuştur. Bununla birlikte, Bandung Konferansından çıkan temel fikir «taraflardan herhangi birine katılmama, «tarafsızlık» fikridir. Aynı dönemde tarafsızlık fikrine paralel olarak sosyalist kampın temsilcileri arasında bir başka kavram, «barış içinde birlikte yaşama» kavramı yerleşmekteydi.

O zamandan bu yana 12 yıl geçti ve insanlığın jeopolitik haritasını nice olaylar sarstı. Bu yıllara kısa bir göz atışla görürüz ki, zafere ulaşan halkların millî kurtuluş mücadeleleri emperyalistleri yeni bir saldırganlığa, sömür-

zluğu

Bora GÖZEN

İmdi, İstanbul Porselen Sanayii A. Ş. nin Tuzla Porselen Fabrikası İdare Meclisini teşkil eden zevatı tanıyalım.

MAHMUT NEDİM GÜNDÜZALP: **(İdare Meclisi Reisi)** Bu zat hakkında epey lâf etmemize rağmen henüz bitirebilmiş değiliz. Mahmut Nedim, şimdiye kadar bahsettiğimiz görevlerine ilâveten, Koç Holdingin muteber müdürlerinden Hulki Alisbah'ın ve Nejat Eczacıbaşı'nın kurucusu bulundukları meşhur Trakya rallisini düzenleyip Koç Holdingin Anadol marka yerli (!) arabasını şampiyon yapan bu arada Sirkeci Ebussuut caddesindeki bir hanın ikinci katında icrai sanat eden Man Ajans reklâm şirketine çelenk reklâm hazırlama rekorları kırdıran Türkiye Turing ve Otomobil Kulübünün de İdare Meclisi üyesidir.

Ayrıca Sanayi Yatırım Bankası İdare Meclisi üyesi olduğu bilinmektedir. Mahmut Nedim Gündüzalp'ın diğer görevleri hakkında şimdilik elimizde bilgi yok. Ama söylentiler var. Bu becerikli zat, daha nice nice idare meclisi üyeliklerinde bulunmakta, daha nice nice kulüpler yönetmekteymiş. Allah ziyade etsin.

FETHİ ARMAN **(İdare Meclisi üyesi ve Başkan Vekili):**

Fethi bey ise Çayırova Cam Fabrikasının müdürüdür. Kendisi masondur. Ve biraderleri için yapmıyacağı şey yoktur. Çayırova'daki görevine Paşabahçe Umum Müdürü, önemli birader Şahap Kocatopçu'nun sayesinde gelmiştir. Ve de daha sonra Porselen Fabrikasının İdare Meclisine girmiştir.

MUAMMER TOLGAR **(İdare Meclisi Üyesi):**

Muammer bey, Mahmut Nedim beyin Vekilliği sırasında daire memurluğu yapmış, bu süre zarfında Vekilin gözüne girmiş, sırdaşı olmuş daha sonra da Mahmut Nedim'le birlikte Porselen Fabrikasının İdare Meclisine girmiştir. Muammer beyin Askerî Liseden tard edildiği söylenmektedir. Beceriklilik babında hamisi Mahmut Nedim'den geri kalmayan Muammer bey Perşembe Pazarındaki yazıhanesinde demir ithalâtı ile uğraşmaktadır. Demirciliğinden kalma kötü bir anısı da vardır. Ereğli Kömür İşletmelerine sattığı çeliklere ait işlerden ötürü kendisi KARA LİSTEYE alınmış ve hâlen bu işletmeyle ticareti kesilmiştir. Muammer beyin demircilikten gayrı Mahmut Nedim'le birlikte başka «iş» ler çevirdiği de söylenmektedir.

Bu zat her ne kadar Şirket İdare Meclisi üyesi ise de şirkete ortak değildir.

ATIF ÇAMLIBEL **(İdare Meclisi Üyesi):**

Bay Atıf, Mahmut Nedim'in İdare Meclisi üyesi bulunduğu Sanayi Yatırım Bankası müdürlerindendir. Ve de Mahmut Nedim'in bir dediğini iki etmez.

ASAF YALÇIN **(İdare Meclisi Üyesi):**

Bu bey, Paşabahçe Cam Fabrikası pazarlama müdürüdür.

İstanbul Porselen Sanayii A.Ş. nin İdare Meclisini teşkil eden zevat bu. Şimdi Müdürlere Umum Müdürlere bir göz atalım.

RECEP GENCER **(Umum Müdür):**

Recep bey İstanbul Porselen Sanayii A.Ş. Umum Müdürlüğüne Etibank'ın Bandırma Boraks Fabrikası Müdürlüğünden gelmiştir. Bu fabrika yöneticisi iken, Asit Sülfirik fabrikası kurdurmak üzere gerekli etüdleri yapmadan Etibanka kendi memleketi olan Ezincik'ten 5 milyon liralık arazi satın aldırmış, daha sonra bu arazi üzerine kurulacak Asit Sülfirik fabrikasının Bandırma Askerî Hava Alanının emniyetini tehlikeye sokacağı anlaşıldığından yapımından vazgeçilmiş ve Etibank büyük bir zarara girmiştir.

Recep bey, bir müddet sonra kapağı Tuzla Porselen fabrikasına atmıştır. Recep bey bu fabrikada gerek İdare Meclisi Üyelikleriyle, gerekse Morenolarla gayet iyi geçinmekte ve ayda — diğer gelirleri (!) hariç — 14.000 TL. almaktadır.

FERUZAN FERAY **(Fabrika Müdürü):**

Babasının yazıhanesinde kâtiplik yaparken fabrika müdürlüğüne getirilen Feruzan Feray tasfiye halinde Türkiye Kredi Bankasının İş Bankası namına tasfiyeye memur edilmiş olan İş Bankası Müdürlerinden Kemal Sinoplu'nun kayınbiraderidir.

Sabık Kâtip Feruzan bey şimdi ayda 7.000 lira almaktadır.

HÜSAMETTİN KAHYAOĞLU **(Muhasebe Müdürü):**

Bay Kahyaoğlu sınaî işletme muhasebesinden pek anlamamakla beraber «büyüklerin» bir dediğini iki etmediğinden yeri oldukça sağlamdır.

MUZAFFER TAYŞİ **(Teknik Müdür):**

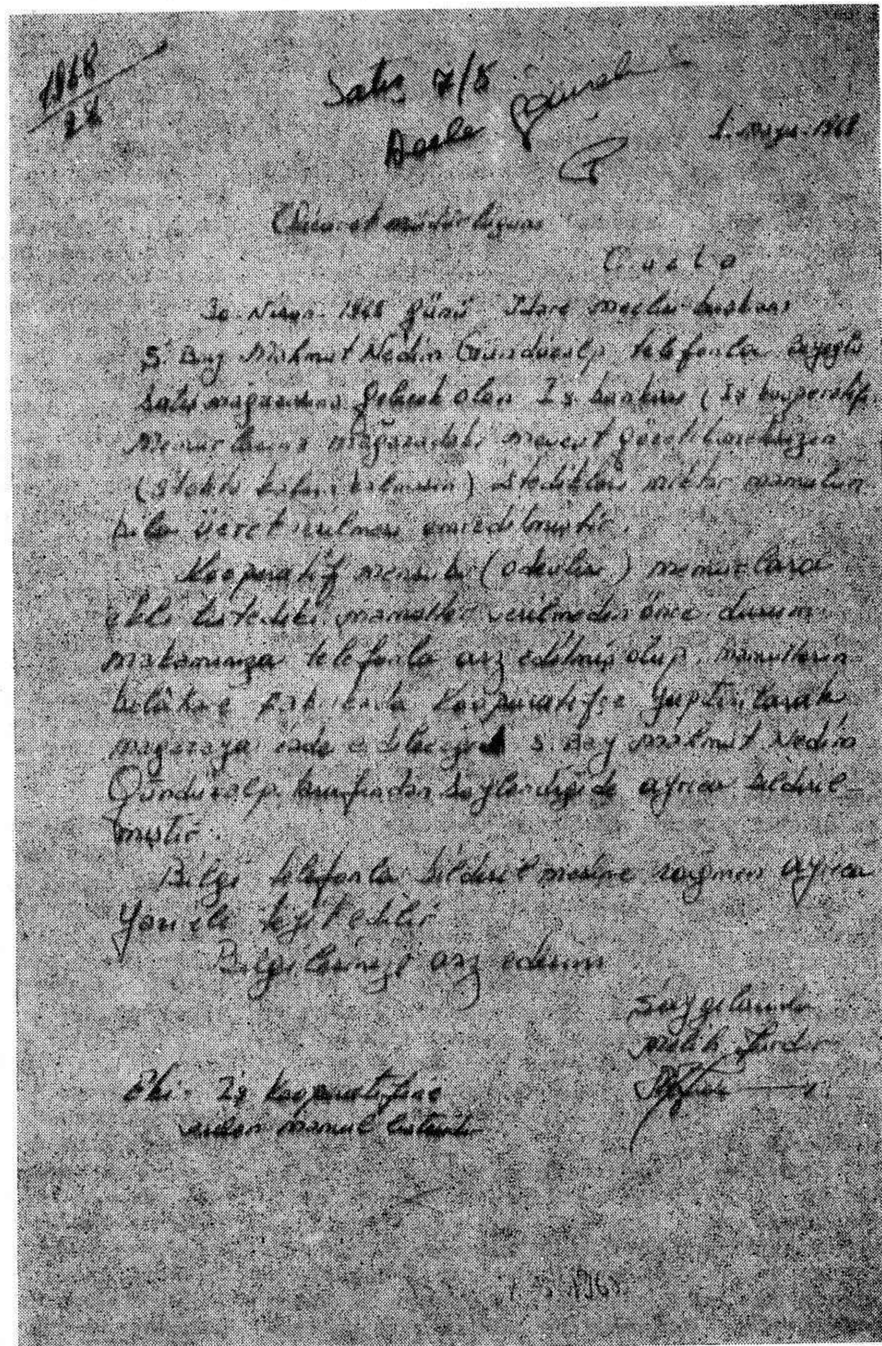
Muzaffer bey kazancının büyük kısmını Mahmut Nedim ve Muammer Tolgar'la olan fabrika dışı ticarî ilişkilerinden temin etmektedir. Masondur. Yüksek makine mühendisi olduğu için porselen sanayii hakkında pek bilgisi yoktur.

İmdi bu zevat yönetici iken Porselen Fabrikası ve Kristal Ticaret A.Ş. nin karşılıklı ilişkilerine bir bakalım:

Kristal firması, dediğimiz gibi bir ithalâtçı firmadır. Ve ithalât çoğu kere imalâttan kârlıdır. Kristal'ciler imalât malının değil, ithalât malının tutunmasını isterler. Bunun içinde şöyle işler yapılır:

Gelecek hafta :

Dolaplar durmadan dönüüyor dönüüyor...

Bir Vesika

Yukardaki fotokopide 30 Nisan 1968 günü İdare Meclisi Başkanı S. Bay Mahmut Nedim Gündüzalp, telefonla Beyoğlu satış mağazasına gelecek olan İş Bankası (İş Kooperatifi) memurlarına mağazadaki mevcut gözetilmeksizin (stokta kalsın kalmasın) istedikleri miktar mamulün bilâ ücret verilmesi emredilmiştir» denmektedir. Fabrika mağazasından verilen malların değeri 5—6 bin liradır. Bu paranın kimin tarafından alındığı belli değildir.

---

geci tipte yeni bir toprak gaspı siyasetine doğru itmektedir. Halkların kurtuluşu süreci hızlandığı ölçüde emperyalist saldırı artmaktadır. Çünkü bundan böyle devrimi karşı-devrime bağlayan diyalektik bağ böyle bir bağdır. Bu bakımdan emperyalizmin barış içinde birlikte yaşamanın «statüko» suna saygı göstermesi imkânsızdır ve emperyalizmden böyle bir saygı beklenemez. Waşington'da, Londra'da, Telavivde, ya da başka merkezlerde anlaşıldığı biçimde dünya dengesi, efendi ile köle arasında, varlıklılar ile yoksullar arasında, ezenlerle ezi-lenler arsında, saldırganla saldırıya uğrayan- …, bir dengedir. Emperyaliz… ve …un üttefikleri için başka türlü bir dünya dengesi söz konusu olamaz.

Bu durumda, Bumedyen kardeşin de belirttiği gibi, karşımıza dikilen mesele şudur: «Tarafsız olmak bir tutumu benimsemekten kaçınmak demektir. Bu, dolayısiyle saldırıyı tasvip etmek demektir. Büyük hayatiyet taşıyan sosyalist ülkeler için bugün artık yerini tâyin etme, durumu cesaretle ve objektif olarak değerlendirme, kayıtsız-şartsız ve doğrudan doğruya tarih sorumluluğuna sahip çıkma saati gelip çatmıştır.»

SORUMLULUK SAATİ

Sorumluluk saati herbirimiz için çalmış bulunmaktadır. Bu saat bütün dünya ölçüsünde çalmıştır. Bugün sınır çizgileri artık açık - seçik belli olmuştur. Bir yanda özgürlüğü uğruna, bağımsız bir hayat uğruna, devrimi uğruna mücadele eden bütün bir insanlık, öte yanda Amerika Birleşik Devletlerinin başı çektiği, ezen, horlayan ve köleleştiren, karşı-devrim vardır. İçinde yaşadığımız bugünler Üçüncü Dünya ülkeleri için tecrübe bakımından zengindir. Bir milyar 400 milyon insanın devrimci potansiyelini henüz sınırlı ölçüde harekete getiren … mücadeledir bu. Bu mücadeleyi yoksul halklar zafere ulaştıracaklardır.

Dino'ya zorunlu bir cevap daha

Şevki AKŞİT

Türkiye'nin Sosyalist geçmişine tarizlerle başlıyan yazınızda, olanı biteni inkâr yollu tutumunuz, objektif koşulların rolünü şöyle bir kenara itmişti. Sübjektif koşulları — özellikle kişisel sorunları — tek başına ele almanızın anlamsızlığı ve bilfiil hareketten uzak olmanın sorumsuzluğu, sizi cadılı kazanlı hiciv denemelerine zorlamıştı. Ve bu hiciv denemelerinin aracılığı ile müzminleşme eğilimi gösteren ideolojik çatışmalara yangına körükle gider gibi katılmıştınız. Teorik bakımdan olsun, pratik bakımdan olsun bir tarafı tutar veya karşı çıkarken bu tutumunuzun somut nedenlerini de belirtmek zorunulluğu yok mudur? Boşlamışsınız nedense.. Oysa sizi uyarabilmek için özellikle basına kadar akseden çatışma örneklerinden önemli bulduklarımı kısaca sıralamıştım. Açık bir yürekle eleştirilerime katılıp katılmadığınızı ve nedenlerini sizin de sıralamanız gerekmez miydi.. Hepsini bir tarafa itip yine de cadılı kazanlı araçlarla günümüzün sorunları ile geçmiş arasında ilişkiler kurmakta ısrar edersiniz.

Elinizde başka malzeme yok anlaşılan. Oysa bu konuda, genç kuşaktan tarihimizi derleyip — toplayıcı nitelikte olumlu çaba harcayanlar çıkıyor, belgelere dayanan kitaplar yayınlanıyor. Yâni sizin kazana iltifat azalıyor artık.

Ama yine de, Nazım'ın adını kullanarak, bu kazanı kaynatma gayretlerinize, seyirci kalacak değiliz: «Sizin saygıdeğerlerin uydurduğu» (.........) «koca Nazım'ın poliste masa şefi olduğu» **yollu iddialarınızı, ölülerimizi de yıpratma yolundaki çabanızın yeni bir örneği olarak yorumladık. Çünkü ilk defa sizden duyuyoruz bunu. Geçen cevabımda adı geçen 51 tevfifatında yirmi beş yıl hapis kalmış saygıdeğerlerimizden tutun sizin kuşak, bizim kuşak, ne Allah verdiyse, hepsinden vardı. Hiç birimizin kulağına bu ve benzeri nitelikte çirkin bir ses çalınmamıştır. Tuhaf değil mi? Oysa, istediğiniz kadar zengin yaşantınız olsun, hapiste insan tükeniverir. Ve en çok tekrar tekrar anlatılan yaşantılar, hapisliği, çekilmez hale getirir. Peki, nasıl olur da, «saygıdeğerleri» mizin uydurduğunu iddia ettiğiniz bu ithamı bizzat kendilerinden değil de, yurt dışındaki ünlü bir san'atçımızın kaleminden okuyoruz. Sakın burada, sanattan gayrı eylemlere de özenen Dino ve benzerleri tarafından üretilmiş ve iltifat görmemiş** «Sosyalist ahlâk yoksulluğunun» **bir ürünü söz konusu olmasın?!**

Bu nedenle, sözünü ettiğiniz «Sosyalist ahlâk yoksulluğunun» **bulaşmasından, öncelikle, yakınlarınızın korunması gerekir. Ve Nazım gibi diğer saygıdeğer büyüklerimizle aramıza çivi koyma gayretiniz kesin olarak suya düşecektir. Bu arada, pek lâzımmış gibi, çaresiz biraz daha** «küçülmekle» **kalacaksınız. Kendiniz düştüğünüze göre ağlamanız boşuna olacak. Maksadınız Nazım kuşağı içindeki otokritiği yapılarak kapanmış çatışmaları günün konusu yapmaksa kendinize buralardan yararlı olacak kapılara başvurunuz.**

Nazım'ın kara — gün dostlarını nasıl olur da bilmezlikten gelirsiniz. Hafızanızın, yanıltmacalarınıza bu denli araç oluşu, sizi hiç mi tedirgin etmez. Nazım açlık grevine yattığı günlerde, imza vermekten bile korkulan bir ortamda, her şeyini ortaya koyan gençliğin, bu fesatçı tutumunuzu, yanınıza bırakacağını mı sanırsınız. Onu kurtarmak için yapılan çeşitli ataklarda ve Çiçek — Palas toplantısında önde gelenler önce fişlenmişler arkadan tutuklanmışlar sizin deyiminizce kodese tıkılmışlardı. 5 — 6 ay sonra bırakılmışlar. 1951 tevkifatında tekrar alınmışlardı. Sonra tekrar bırakılmışlar v.s....

Sosyalist ahlâk anlayışınızın gereği, o sıralarda bir kenara sinip Nazım'ı kaderine bırakan ve 1960 dan sonra sosyalistiz diye ortaya çıkanlar daha makbul kişiler olabilir. Ama o zaman, hürmeten, Nazım'ı ağzınıza almadan konuşmanız gerekmez mi?

Bundan önceki cevabımda, 1952 de hapishane içindeki çatışmaların, ibret verici kaçınılmazlığına küçük bir örnek vermek zorunda kalmıştım. Yukardan bir pozla, yıpratıcı yaşantılarımızı sorumsuzca kınamanız bu tepkimde etken olmuştu. İkinci yazınızda da yakalanan mektup olayını kurcalıyorsunuz. Bu kurcaladığınız olayın, çatışmaları kaçınılmaz hale getiren bir yönü yoktu. Geçen cevabımda verdiğim küçük örneğin bir sonucuydu. Köprüler atılmıştı zaten. Bir başka deyimle, kurcaladığınız olay tazyik altında imzalatılmış tutanakların, duruşmalarda reddedilmesine karşı çıkan Zeki'nin, istismar konusu yaptığı, bir şaşırtmaca idi. Dâvadaki yeri de devede kulaktı. Yâni bu tevkifata, Tarı, diye bir isim karışmamış olsaydı da, yine değişen bir şey yoktu. Geçen sefer açıkladığım nedenle Zeki'nin etrafıyla arası şeker renkti. Müdüriyetteki tutumuyla itibarını yitirdiği halde, etrafının da duruşmalarda bu yitik itibara uygun bir çizgide olmasını istiyordu. Örneğin, işkenceli tahkikatta, sorgu hâkimi olarak bulunan zatın, duruşmalarda savcı olarak karşımıza çıkarılmasına itirazda bulunmamıza katılmadığı gibi, katılanlarla da çatışıyordu. Aynı şekilde duruşmaların sivil mahkemelere geçmesini öngören ve bu nedenle askerî mahkeme heyetini reddeden teklifimize de karşıydı. Bu ve benzeri sorunlarda, özellikle Belli ile, çatışma halindeydi. Uzatmayalım, Tarı ile yakın ilişkisi (nişanlı) olan Belli'yi yıpratmak için Tarı'nın müdüriyetteki tutumunu öne sürüyordu. Çünkü Belli'yi başka türlü yıpratamazdı. O da iki sene müdüriyette kalmış ama en hunharca işkencelere göğüs germişti. Zeki'nin parmağına doladığı Tarı'dan müdüriyetteki tutumunu, yazılı olarak, geniş bir şekilde, açıklamasını istediydik. Bu, saygıdeğer yaşlı arkadaşlarımızın ısrarıyla olmuştu. Yazılı açıklama Tarı tarafından verilirken tutulduydu, mektup hikâyesi budur. Zeki bu mektuptan yararlanarak iç taçışmaların seyrini değiştirmek için büyük bir gayret göstermiştir. Ve bazı safdilleri etkilemiştir de. En kötüsü bu arada fesatçılarımızın ekmeğine de yağ sürülmüştü.

Oysa tutukluların hazırlık soruşturmasını olsun ilk tahkikat soruşturmasını olsun birbirlerine anlatmaları kadar doğal bir şey olmazdı. Doğal olmayan poliste geçenlerin diğer tutuklularadn saklanmasıydı. Bu mektupta sadece tutanakların muhtevası ve onların hangi koşullar içinde imzalandığının hikâyesi vardı.

Aynı dam altında kalmamıza rağmen Zeki'den bu soruşturmaların hikâyesini öğrenmek mümkün olmamıştır. Hattâ dosya tetkikine çıkıncaya kadar, bazılarımıza, kendisini kahraman gibi göstermede, başarı da sağlamıştır.

Eski tevkifatların aksine, dosyaları incelememiz için, gerekli zaman ve mekânı, elde etmiştik. Yalancının mumu yatsıya kadar yanacaktı. En korkuncu Zeki'nin imzasını koyduğu ve duruşmalarda reddetmeğe yanaşmadığı tutanakların satırları arasında bazı sorulara: «Bu hususu Hamdi beye (Parmaksız Hamdi) şifahi olarak anlatmıştım» deyip geçiştirilen cvaplar da vardıe. «Geleceğin genç araştırıcıları» nı «Ak'la kara'yı» ayırırken en çok Parmaksız'a anlatılan bu şifahi beyanların somut belgeleri hayrete düşürecektir.

Gelelim TİP'le aramızı açma yolunda gösterdiğiniz gayrete. Nazım sorununda olduğu gibi yine yaya kalacaksınız. «TİP'i yıkmak» «sosyalist örgütün bütünlüğüne saldırmak» gibi gerçek dışı lâflarla tartışmanın seviyesini düşürmek için elinizden geldiğini yapmışsınız. Hele TİP'in uğ-

(Devamı 3. de)

İşgalci Gençler Konuşuyor

Nüsret ÇAKIN

Yorgunluktan, uykusuzluktan gözleri kızarmış genç, elini kaç gündenberi berber yüzü görmemiş sakalına götürdü, önündeki çay bardağından bir yudum aldı... çekti bafra sıgarasından bir nefes. Gözlerini 50 metre öteki üniersiteye çevirdi ve:

«Dost-düşman şunu iyice kafasına yerleştirmelidir ki, bizim komünizmle ilgimiz yoktur ve herkes şunu iyice kafasının içine yerleştirmelidir ki. geri kalmış bir ülkenin yöneticilerini yetiştirecek olan üniversiteler, Osmanlı devrinden kalma Medrese anlayışiyle değil, geri kalmışlığın koşullarına göre eğitim yapacaktır. Halka dönük eğitim sistemi çerçevesinde reform istiyoruz biz; reform. Bizim eylemimizde ideoloji oyunu arıyanlar, bunu iyice kuş beyinlerinin içine yerleştirmelidirler. Bizim eylemimiz sona ermemiştir. Tersine yeni başlamaktadır.»

İstanbul Üniversitesine 50 metre uzakta, Beyazıt Kütüphanesinin karşısındaki küllükte en büyüğü 27 yaşında ve günlerdir yurt içinde olduğu kadar, yurt dışında da büyük ilgi uyandıran Üniversite işgal olayının öncüleri oturmaktaydı. Günlerden beri doğru dürüst uyuyamamışlardı. Yemek yememişlerdi. Sakalları berber yüzü görmemişti. Belirli bir yorgunluk vardı yüzlerinde... Amma son derece inançlı idiler. Bu eylemi sürdüreceğiz, diyorlardı. «Bu bizim için daha bir başlangıçtır. Üniversitenin halk yararına eğitim yapması için, biz halk çocukları, elimizden geleni ardımıza koymıyacağız» diyorlaıdı.

Güneyden esen yeller tarihî çınar ağacının dallarını sarsıyordu. Bulutlar akıp gidiyordu, kuzeye doğru. Seyyar satıcılar avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Kan-ter içinde bir hamal, sırtındaki yükle geldi, serinliyeyim dedi, yandaki çınar ağacının gölgesinde. Sırtındaki kocaman yükü ağaca dayadı, alnına götürdü elini... Şakır şakır ter döktü toprağa, önce sola, sonra sağa baktı. Bir garson: «Hadi ulan, çek arabanı burdan» dedi. Hamal, itiraz etmedi. Ağır ağır uzaklaştı, küllükten.

İşgalci gençlerin en küçüğü 23 yaşında bir genç kızdı. Yüksek Öğretmen Okulundan gelmişti. Oraya da Köy Enstitüleri temeli üzerinde kurulan bir Köy Öğretmen Okulundan gelmişti. Çiftçiydi babası. Beş kardeştiler. Babalarının en ilkel koşullar altında yaptığı çalışma ancak yedi nüfusun karnını en ilkel yiyeceklerle doyurabiliyordu. Genç kız, uzun sarı saçlarını sol eliyle arkaya attı. Oracığa gelip konan bir güvercine ilgiyle baktı ve:

«Şaka değil, bu düzen bozuktur. Elbette yüksek öğrenim yapan kuruluşları da halk yararına değil, bozuk düzeni kasıtlı olarak sürdürenler yararına işleyen kokmuş, berbat bir bozuk düzen olacaktır. Ben öğretmen okulundan sonra, öğretmen olsaydım eğer, bu gün Anadolu'da halk yararına uğraşacaktım. Amma yüksek öğrenim yapayım dedim. Demez olsaydım.

İlk günlerde pişman oldum daha Bana verilen burjuva eğitimi, içinden geldiğim halkın sorunlarıyla çelişiyordu her kez. Ben halkın içinden gelmiştim. Benim öğreneceklerim, ulusumun yararına değilse, ne yapayım ben, böyle eğitimi? Alsın kafalarına çalsınlar burjuvalar eğitimlerini. Ben, önüme açtığım ders kitabında, halkın bitmek bilmeyen sorunlarına çare arayan, yol gösteren bilgiler isterim. Beni halkımdan uzaklaştıracak sözcüğün tam anlamiyle dejenere edecek bilgiler istemiyorum.

Lâboratuarlarda, benim halkımın geri kalmışlığının nedenlerini çözümlemeliyim. Bugünkü eğitim şekli, bizim gibi halk çocuklarını tâbir caizce «tav layıp, gözlerimizi bağlayıp» burjuvalara kul köle etmekten başka bir şeye yaramamaktadır. Amma şimdiye dek, sürdürdükleri bu berbat eğitim düzenine artık kafa tutacağız. Herkes bilsin bunu böyle. Aydın'ın da söylediği gibi, bizim eylemimizde boşu boşuna komünist parmağı arayıp durmasınlar. Biz, halk çocukları, içinden çıkıp geldiğimiz halkın sorunları için gerekirse öleceğiz. Halk yararına her eyleme «komünist işi» demek, bir gelenek haline getirildi, zaten» dedi.

Ben, İmam Hatip Okulundan geldim, «Hukuk Fakültesine» diye konuşmaya başladığı vakit, ne yalan söyliyeyim, inanmadım önce. Şaka yapıyor sandım. Amma halk çocuklarının, İmam - Hatip Okullarında okuduklarını düşününce, aklım yattı. Çünkü kokmuş burjuvazinin, ilkel temsilcileri, seçim alanlarında, fakir fukarayı kandırmak için, göbekleri oynaya oynaya bağırırlardı: «Ey aziz ve muhterem vatandaşlar, siz bu dünyanın haram nimetlerine aldanmayın. Aklınızı kullanınız. Size bâki kalacak olan öbür dünyadır. Öbür dünyanızı garantiye almak için, çocuklarınızı İmam - Hatip Okullarına gönderiniz. Bir imam - hatip talebesi, sizin sülâlenizden yirmi kişinin günahlarını, Yüce Allahın huzurunda affettirip, size cennette hûriler, gılmaniler, şerbet-bal akan pınarlar içinde yer ayırttırmış olacaktır. Bu dünyanın nânü-nimeti haramdır. Öbür dünyanızı garanti etmeye bakınız siz» diyorlardı.

Ve fakir, bahtsız halkın birkaç yıl öncesine dek, aklına gelmezdi, bu politika cambazlarına sormak:

«Siz niye çocuklarınızı Avrupa'da, Amerika'da okutuyorsunuz da, İmam - Hatip Okuluna göndermiyorsunuz?»

«Siz niye bu dünyanın haram saydığınız nimetlerinden en iyi şekilde yararlanıyorsunuz da, bize gelince haram diyorsunuz?» diye...

Bu sorular, en geri kalmış kentlerde de sorulmaktadır artık. Bunu bildiğim için, kısa boylu; yüzü güneşten kararmış, gözlüklü köylü çocuğunun dediklerini ilgiyle ve dikkatle not ettim, defterime.

«Ne yalan söyliyeyim, ben üniversiteye tesadüfen geldim. Babam bin lira sermayeli bir bakkal dükkânı işletmektedir. Bulunduğu çevrenin en muteber adamıdır. Muteber dediğim, din adamı olduğu için. Ben küçükken, tarikatlara da girdim. Şimdi bile beş vakit namazımı kılarım. Ekrem Şerif Egeli'nin kırmızı çuhalı masası üzerinde dün, akşam namazını kıldım. Acaba kabul oldu mu diye, tereddüde düştüm. Şunu demek istiyorum: Senelerce politikacılar, fakir halkı uyuttular. Daima attıkları her adımda, yaptıkları her işde, kendi çıkarlarının peşinden it gibi gidiyorlardı. Ben bunu, iyi bilmekteyim. Meselâ İlâhiyatta okuduğum yıllarda, oralarda fakir halk çocuklarının nasıl kandırıldıklarını gözlerimle gördüm. Dinî eğitim yapan okulların yüzde doksandokuz virgül dokuzu, fakir halk çocuklarındandır. Ve bu çocuklar nasıl kandırılır, maksatlı olarak nasıl, âdeta afyonlaştırılır, ben bilmekteyim. Bunun hakkında, ileride bir kitap yazmayı da düşünüyorum. Emin olun ben, bir komünist filân değilim. Dindar bir ailenin oğluyum. Dindarım. Benim ağrıma giden nedir biliyor musunuz; çıkarcı takımı, beni enayi yerine koyup, en hassas olduğum noktadan avlamaktadır beni.

Kendisinin din, iman ile ilgisi yoktur, amma gelir, babama dinden, imandan bahseder. Demek istiyorum ki, biz halk çocukları, artık bunlara kanmıyacağız. İnanmıyacağız. Yahu, Hukuk'ta bin müşkülât içinde okuyorum. Yarın toplumuma gittiğim zaman, onlara, onların koşullarına uygun ne götüreceğim, beraberimde diye düşünüyorum. Halkıma ne götürüyorum? Kanunlar, geri kalmış halkın yararına değil, ne götüreyim yani ben, söyler misiniz bana? Benim üniversitem, bana bu durumda hiçbir şey vermiyor. Bilmem anlatabiliyor muyum? Biz, bunun için uğraşmaktayız.»

İnanınız sevgili okurlar, tüm yaşantım süresince bu dindar, amma namuslu ve aydın halk çocuğunun söyledikleri karşısında, bu denli heyecanlanmıştım.

Gençler konuşmak istemiyorlardı, «Daha ne diyelim ağabey, bizim söyliyeceklerimizi söyledi, arkadaşlar aşağı yukarı. Daha ne diyelim, amma şunu bilmekte fayda vardır: Biz, çeşitli nedenlerle işgal ve boykot eylemimize, şimdilik son vermiş bulunuyoruz. Demirel yönetimindeki çıkarcı iktidarın harcı değildir, üniversitede reform yapmak. Ola ki üniversitede birtakım şeyler yapacaklardır. Amma biz, yılmıyacağız. Eylemimize daha bir güçlü, en uygun ortamda yeniden başlıyacağız. Bunu dosta - düşmana ve kasıtlı olarak ortaçağ karanlıklarında yaşamıya zorlanan halkımıza, namuslu politikacılarımıza, aydın yazarlarımıza, gerçekten Atatürkçü yiğit askerlerimize ve geri kalmışlardan yana evrenin tüm kişilerine, TÜRK - SOLU aracılığiyle ilân ederiz, dedi biri...

«Halka dönük, halk çocuklarının da okuyabileceği üniversitelere doğru...» dedi.

Güneş batmak üzere idi. Gençlerin teker teker ellerini sıkarak, kendilerine başarılar dileyerek ayrıldım, oradan...

F.K.F. de Teorik Eğitim

Fikir Kulüpleri Federasyonu, Merkez Yürütme Kurulu, yaz aylarında, sosyalist teoriyi üyelerine öğretmek amacıyla, yoğun bir faaliyete girmiştir. Bu eğitimler, türkçede yayınlanan önemli teorik kitaplar incelenerek yapılacaktır.

Bu incelemeleri, ya kitabı türkçeye çeviren, ya da iyi hazırlanmış bir kimse yapacaktır. İncelenecek kitaplardan başlıcaları şunlardır: Felsefenin Başlangıç İlkeleri, Yaşasın Halk Savaşının Savaşçıları Tarihi Diyalektik Materyalizm, Emperyalizm, Kapitalist Ekonominin Tenkidi.

Antalya Devrimci Fikir Kulübü Kuruldu

Bilinçli işçi ve köylüleri saflarında toplama amacı güden Antalya Devrimci Fikir Kulübü, geçen hafta kurulmuştur. Yakın bir gelecekte Mersin, Alanya, Gaziantep, Burdur'da, Kulübün şubeleri açılacaktır.

Antalya Devrimci Fikir Kulübü başkanı Süheyl Çağlar, Kulübün amacını şu şekilde açıklamıştır: «Antalya Devrimci Fikir Kulübü, yurdumuzdaki anti-emyeryalist mücadelenin hangi şartlar altında ve hangi güçlere karşı yapılacağını saptayarak, halkı eyleme sokmak ve güney bölgelerimizdeki sosyalist hareketi köylere kadar indirmek için çaba gösterecektir.

Antalya Devrimci Fikir Kulübü önümüzdeki günlerde, Fikir Kulüpleri Federasyonuna ve Türkiye Devrimciler Güçbirliğine katılacaktır.»

Gençliğin Aydın Yalçın'a Cevabı

Millet Meclisinde, Üniversite ve öğrenci sorunları üzerine yapılan genel görüşmede, AP. gurubu adına, Aydın Yalçın bir konuşma yapmış, öğrenci boykotlarını destekleyen kuruluşları sayarak sözü Türkiye Devrimciler Güçbirliğine getirmiş ve bu konuda şunları söylemiştir:

«Devrimciler Güçbirliği Teşkilâtı, dikkate değer bir teşekkülüdr. Içlerine profesyonel ihtilâlcilerle, TIP. tarafından bile çok müfrit bulunan birtakım eski komünistlerin katıldığı bu hareket, parlâmento üyelerimizden bazı tabiî senatörleri de sinesinde barındırmaktadır.

Bunlar, üniversite bağımsızlığından faydalanarak, Türk üniversiterini, Güney Amerikadaki bazı üniversiteler gibi, çete harplerinin, gerilla savaşlarının karargâhları haline getirmek hayâli içindedirler. Türk gençliğini, memlekette anarşi yaratarak kendi çıkarları için paravana yapmak isteyen cuntacılar, demokrasi düşmanları, ihtilâlci Marksist bâkiyeleri, Meclis kürsüsünden millete teşhir edileceklerini bilmelidirler.»

Aydın Yalçın'ın bu konuşması üzerine, TÜRK SOLU, Türkiye Devrimciler Güçbirliği saflarında bulunan 3 öğrenci örgütünün temsilci ve başkanlarına, düşüncelerini sordu.

(Fikir Kulüpleri Federasyonu merkez yürütme kurulu üyesi Ruhi Koç, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilâl Moğol, Hacettepe Üniversitesi Fikir Kulübü Başkanı Ersen Olgaç).

Ruhi KOÇ (Fikir Kulüpleri Federasyonu Merkez Yürütme Kurulu üyesi)

«Devrimciler Güçbirliğinin amacı, tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi gerçekleştirmektir. Emperyalistler ve yerli işbirlikçilerin, Devrimciler Güçbirliğine böyle şiddetle hücum etmelerinin gerçek nedeni, Türkiye'nin tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir ülke olmasını istememelerindendir. Amaçları, ulusal güçleri parçalamak ve Amerikan ihraç malı anti-komünizm şampiyonluğu yaparak Dev-Gücü bölmektir. Fakat bu oyun, sökmiyecektir. Yerli işbirlikçilerin yurtseverleri, bölme hevesleri kursaklarında kalacaktır. Amerikaya ve işbirlikçilerine karşı uyanış, halk yığınlarına yayılmaktadır, bütün korkuları bundandır.

Dev-Gücün tabanını teşkil eden bir kuruluşun üyesi olarak, karşı tarafın bütün hücumlarını bize yöneltmesini, doğru yolda olduğumuzun belirtisi sayıyor ve bundan gurur duyuyoruz.»

Bilâl MOĞOL (Ankara Üniversitesi Talebe Birliği başkanı)

«Bu çirkin sesi, ilk kez duyuyomuş gibi bir tavır takınamayız. Çünkü Türkiye'de senelerden bu yana süren bir kavga vardır ki, bu, Türkiyeci güçlerle çıkarcıların kavgasıdır.

Devimciler Güçbirliği, Türkiyeci örgütlerin eylem birliği yapmak üzere, bir araya gelişidir. Amacı, Atatürk ilkelerine dayanan, millî demokratik, lâik, sosyal ve tam bağımsız Türkiyeyi yaratmak ve yaşatmaktır. Bu örgütün çıkarcı sınıfları ürkütmesi, telâşlandırması normaldir. Bugün çeşitli kalıplar içine girmelerine rağmen, kimin nerede, hangi kampta olduğunu görmek, derin bir görüş sayılmaz.

Bu kuvvetler açısından bakılırsa, AP. Meclis gurup başkan vekili Aydın Yalçın'ın, Devrimciler Güçbirliğine, alkış tutabilmesi için, bu örgütün, Türkiyeci olmaması gerektir. Devrimciler Güçbirliğine inanan bir kişi olarak şunu da belirtmek isterim: Bize saldıran ve bizim yok etmeye çalıştığımız, Aydın Yalçın değil, onun ve birçok çıkarcıların taşıdığı düşüncedir.»

ULUÇ GÜRKAN'ın Savunması

SAYIN YARGIÇLAR:

Dâva konusu olan yazımı tam bağımsız Türkiye'nin özlemini duyarak yazmıştım. Ne var ki, bir Ulusal Kurtuluş Savaşı sonucunda kurulmuş olan Cumhuriyetimizin kanunlarını, her zaman, elde edilmesi ulusumuz için aziz olan tam bağımsızlık amacı peşinde koşanların boynunda 5 seneden 10 seneye kadar hapis cezasını öngören bir ferman olarak yorumlamak isteyenleri görünce Türk ulusunun bağımsızlığı için duyduğum özlem gerçek demokrasi özlemiyle kopmaz bir şekilde birleşmiş oldu.

1 — SINIF TAHAKKÜMÜ İDDİASI:

Bu yazımda «sosyal bir sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakkümünü tesis ve bir sınıfı ortadan kaldırmayı» amaçladığım iddia edilmektedir. Gerçekte ise bu yazıda, «Gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasındaki çelişki ön plândaki sınıf sorunu haline gelmiştir» denmiş olup, Türk ulusunun bütününün emperyalizme karşı mücadele etmesinin zorunluluğu belirtilmiştir. Bu koşullarda, hâlâ, hangi sosyal sınıfın hangisi üzerinde tahakkümünü tesis etmesini amaçladığımı anlayamamış bulunmaktayım.

Eğer emperyalistlerle işbirlikçilerinin Türk toplumunun bir sosyal sınıfı olduğu sanılmakta ise yanılınmaktadır, çünkü emperyalistlerle işbirlikçilerinin Türkiye'nin zararına olan çıkarları, Türk toplumunun hiçbir sosyal sınıfının iktisadî temeli değildir. Toplumsal, siyasal ve ekonomik olayların bilimsel öğreniminin yapıldığı Siyasal Bilgiler Fakültesinden iki gün önce mezun oldum. Emperyalistlerle işbirlikçilerinin sömürdükleri ülkenin toplumsal yapısı içinde bir sınıf vakıası teşkil ettiklerine dair bir şey okutulmadım.

En basiti de, nüfus cüzdanında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yazan bir kişi olarak Türk ulusunun bütününe karşı ayrı bir sınıf olarak çıkarılmak istenen emperyalistlerle işbirlikçilerinin sömürdükleri bu ülkenin düşmanı olduklarını biliyorum.

II — NİZAMLARI DEVİRMEK İDDİASI:

Diğer taraftan «memleketin müesses iktisadî ve sosyal temel nizamlarından birini devirmek ve devletin siyasî ve hukukî nizamlarını yoketmek» amacında olduğum da iddia edilmektedir. Burada cevaplanması gereken husus, emperyalizme Türkiye'de hukuken tanınan toplumsal ya da ekonomik bir düzen olma niteliğini kazandıran bu iddianın kaynağının ne olduğudur. Gerçekte emperyalizm, nitelik itibariyle, Türk devletinin uzviyetine yabancı hukukì ilişkiler doğurur.

Devletimizin uzviyetine dâvamız çerçevesinde kalan bir nitelik itibariyle yabancı olan hukukî ilişkiler, duruma göre, Devletler Genel veya Özel Hukukunun kapsamına girerler. Bu kapsamdaki ilişkilerin ise müesses iktisadî, sosyal, siyasî veya hukukî bir nizama esas teşkil edeceğini savunmaya maddeten imkân yoktur. Her hangi bir müesses nizamın esası olamayacak ilişkilerin gerisinde görülen kişilere de Türk toplumunun bir sosyal sınıfı olma hakkı verilemez.

Gerçekte de, yazımın ilk paragrafının son cümlesinde belirtilmiş olduğu üzere emperyalizm az gelişmiş ülkelerin geleneksel yapılarını tasfiye etmektedir. Eğer müesses nizamların devrilmesi veya yok edilmesi söz konusu ise bu fiil emperyalizm vakıası ile ayniyet arzetmektedir. İktisadî yapıya biçim verilmekte, emperyalistler adlı bir sosyal sınıf türetilmekte, bunlar kendilerini devlet uzviyetiyle bağdaştırmakta ve direnenler sanık sandalyesine oturtulmaktadır.

Sayın yargıçlar, bu cümle sırası ile müesses iktisadî, sosyal, siyasî ve hukukî nizamlara ilişkindir ve aynı zamanda benim dâvamın da öz bir özetidir.

III — DİRENME VE SAVAŞ:

Türk ulusunun tüm olarak emperyalizme karşı olan fiilî direnişinden ve savaşa başlamasının gerektiğinden bahsedilmiş olması da suçlandığım amaçların belirtileri olarak gösterilmektedir.

Anayasamızın başlangıcında, «... Meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak...» denilerek Türk ulusunun meşruluğunu kaybetmesi halinde iktidarlara karşı bile direnme hakkının bulunduğu belirtilmektedir. Şimdi yarattığı değere emek veren, sermaye veren fakat ıstırap çeken Türk ulusunun ona hiç emek vermemiş gayrî meşru empeayalizmin büyük kârlar etmesine karşı alın teri ile dolu olan direniş mi suç sayılacaktır?

Halkçılık anlayışına uygun üretim ilişkilerinin kurulması için emperyalizme karşı savaşa başlamanın gerekli olduğu hususunda da rehber Anayasamız olmaktadır. Başlangıç cümlesinde, «Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış olan;... Türk milleti;» denilmektedir. Şimdi ulusumuzun bağımsızlığına hak ve hürriyetlerine açıkça kastetmiş bulunan emperyalizme karşı savaş mı suç sayılacaktır?

Gerek fiilî direniş gerekse savaş kelimeleri Türk ulusunun tümü tarafından düşman olan emperyalizme karşı takınması gereken tutumları ifade ettiği için meşrudur. Önemli olan husus bu fiillerin kim tarafından, kime karşı ve ne için yürütülecek olduğudur.

IV — KOMÜNİZMİN ESASLARINI YERLEŞTİRME ÇABASI İDDİASI:

Türk toplumunun kendi evrimine ışık tutup günümüzün özelliklerini geniş ölçüde aydınlatacak olan dialektik metodun kullanılmış olması da komünizmin esaslarını yerleştirmeye yönelmek olarak değerlendirilmektedir. Bu, siyaset bilimi açısından yakışıksız ve gülünüç bir değerlendirmedir. Şöyle ki, sol felsefenin dayanağı olan dialektik materyalizmi doğayı ve onun evrim sürecini birtakım klâsik şem'alarla açıklayan bir kalıbı benimsemek olarak kabul edemeyiz. Dialektik metod doğanın kavranışında böylesine hazır ve önceden edinilmiş formül ve fikirlerin kişiyi yanılgılara iteceğini kabul eder. Asıl olan doğada ki her somut olgunun somut olarak analizidir. Böyle bir analiz yaşamın önümüze çıkardığı meselelere kesin bir yaklaşımı ortaya koyacaktır. Bu somut analiz çerçevesinde emperyalizm vakıasına ve Türk ulusunun bu vakıa karşısındaki gerçekçi tepkisinin ne olması gerektiğinin açıklanmasının suç olmaması gerekir.

V — S O N U Ç:

İktidarın kullanılışını Anayasamız dağıtmış bulunmaktadır. Bu koşullarda Yüce Heyetinizin «Tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye» özlemi duymanın suç olmadığını belirtecek kararının büyük önem taşıdığı kanısındayım.

ULUÇ GÜRKAN

Ömer Faruk Toprak'la Konuştum...

Rıfat ILGAZ

«Şiir bugün hâlâ kuşkulu bir san'at türü olmaktan kurtulamamıştır. Yasalarımızda değişiklik yapılmadığı sürece toplumcu ozanların geniş yayın yapmaları gene de olanaksızdır.»

Bostancı'da... Şenesenevlerde... bahçe içinde, çiçekler, sarmaşıklar, hanım elleri arasında bir... bir... dilim varmıyor söylemeye, bir villâ! Neden mi dilim varmıyor? Faruk'çuğuma çok gö rürler diye, bu tek katlı yuvayı... Öyle ya, bir sosyalistin gecekondu nesine yetmez! Villâlarda, konaklarda, köşklerde, saraylarda hep onlar oturmalı!

Faruk da, ben de bütün dedikodulara, bütün çekememezliklere, bütün ne derler soranlara, dar görüşlere boş vererek çiçekler, sarmaşıklar, hanımelleri arasında konuşmamıza başlıyoruz. Önümüzde birer kadehçik de buzlu ve limonlu vermut... Oh be! Yeryüzünde sinekli hastanelerde, karanlık hapisanelerde, bakımsız koğuşlarda, bodrumlarda, ihtilâttan men hücrelerinde çile doldurmaya gelmedik ya! Kıyısından, köşesinden birazcık da biz yaşıyalım!

«Neler yazıyorsun, nerelerde yazıyorsun; hangi dergilerde?» diye başlıyorum söze.

Ömer Faruk Toprak, karşı bir soruyla:

«Attilâ Ilhan, yazı istiyordu senden» diyor. «Gönderdin mi?» Yelken dergisi için... Son iki sayıdır ben de, yazıyorum Yelken'de. Çok olumlu buluyorum bu dergiyi. Edebiyatımızı yozlaştırmak isteyenlere karşı yeni bir atılıma geçtiği için.»

«Gördüm, haziran sayısını, güzel! Bugünkü hikâyeciliğin, ödüllere, armağanlara, övmelere; övünmelere karşın hâlâ Sabahattin Ali — Sait Faik çizgisine yaklaşamadığını yazıyorsun. O dönemin sanat, edebiyat olaylarına da değinecek misin, bu «Günlük» lerinde?. Hele hele şiir olaylarına?»

«Bu günlük'lerde benim otobiyografim var. 1940 - 1960 arasında özellikle toplumcu sanatçılara yapılan baskıyı bütün ayrıntıları ile yansıtacağım. Bu kuşağı terör çarkının dişlileri arasına nasıl çekmek istediklerini, bunun yanısıra formalist ve anlamsız sanatçıların 1. plâna getirilerek daha çok tanınmalarına olanaklar hazırladıklarını, toplumcu ozanların yani bizim kuşak adamlarının daha çok ezildiğini, geri plâna atılmak istendiğini, bütün a[illegible]şın, toplumcu ozanların, sağ[illegible]larını yitirme pahasına da olsa, sanatçının sorumluluğu konusundaki çalışmalarını aralıksız devam ettirdiklerini, belki bir süre susturulduklarını, ama hiçbir zaman gerçek Türk şiirinin temsilcileri olmaktan geri kalmadıklarını yazacağım.»

«Bizim kuşağın ozanları dediğin sanatçılar üzerinde durur musun biraz, özelliklerini belirterek?»

«Nâzım Hikmet'in 1937 de tutuklanışından sonra, edebiyat alanına. Fransız şiirinin bir döneminin kopyacıları olan formalistler itildiler. Bu suretle şiirimizde başlamış olan olumlu yol, kapatılacaktı. Avare bir sanatın, bohemliğin propagandasını yapan «Garip» çiler ve onları izleyenler, Türk şiirini temsil edeceklerdi âdeta... O günkü bozuk düzen, Türk şiirinin temsilcileri gibi gösterdi onları. Hattâ bir süre başarı da kazanıldı. Bugün bir eleştirmen, dostluktan sıyrılarak, onların kitaplarını eleştirse, bazı Fransız ozanlarının tutarsız dönenlerinin, Türk aydınlarına yutturulmak istendiğini açık açık görür.»

«Kim bu şairler, meselâ?»

«Ustaları mı, çırakları mı? Örneğin Fransız ozanlarından Eluard'ın, Aragon'un bir süre sürrealist dönemleri vardır. Prévert'in toplumu ince ince ufak ufak taşlayan küçük şiirleri vardır. Bunlar olduğu gibi türkçemize aktarıldı, âdeta çevrildi diyebilirim. Oktay Rıfat'ın, Melih Cevdet'in, Cahit Sıtkı'nın öyle şiirleri vardır ki, tekerleme niteliğini hiçbir zaman aşamaz. Adını saydığım, saymadığım Fransız ozanlarının şiirlerinin türkçeleridir bunlar. Cahit Sıtkı'da; Baudelaire'den, Verlaine'den öylesine şiirler, dizeler vardır ki...»

«Peki, ya gerçek toplumcu şairler?. Yani Batı şiirinden esinlenmeden kendi gerçeklerimizi anlatan şairlerden... Kendilerine özgü biçimler içinde?.»

«Ha, onlardan da söz açayım: Bu terör döneminin içinden sen de geçtin. Dinamo ile birlikte en çok baskı gören ikiniz oldunuz diyebilirim. Sonra Ahmet Arif'ler, Arif Damar'lar; A. Kadir'ler, Şükran Kurdakul'la, Enver Gökçe'ler... Bütün zorluklara karşın, bazı arkadaşlarımız, bu susturulma çemberinden sıyrılamadı. Örneğin Niyazi Akıncıoğlu çok iyi bir şairdi. Yıllardır ne yeni bir şiirini görüyorum, ne de kendisini... Ama 25 yıl önce, yazıp yayınladıkları, bugün bir antolojinin en parlak bir köşesini doldurabilir. Bunu, şunun için söylüyorum; aşağı yukarı 25 yıldır çıkan antolojileri aç, bir tanesinde bile Niyazi Akıncıoğlu yoktur. Yukarda adlarını saydıklarım da antolojilerde yeni yeni görünmeye başladılar. Özgürlük ortamının esintisiyle az da olsa toplumcu şairlere, gerçek değerlere yer veren antolojiler görülüyor son günlerde.»

«Şu Hüsamettin Bozok'un 1950'lerde hazırladığı antolojiye ne dersin?»

«O antoloji üç dört cilt olacakmış! 1. cildin mevcudu çoktan tükendiği halde, 2. baskısını bile bir türlü yapamadı! Bilirsin neden yapılmadığını. Ne sen varsın, ne Dinamo, ne A. Kadir, ne de girmesi gerekenler... Sözde Hüsamettin Bozok, toplumcu bir ortamdan gelme bir dergici... Bir yazın da söylüyordun; bizi yalnız basın savcıları değil, işte böyle aramızdan çıkan kişiler korkulu hale getirdiler diye... Oysa biz, ozanlığın, yurtseverlikten geçtiğini, başladığımız gündenberi söylüyoı, ülkemizin içinde bulunduğu koşullar, kendi ozanlarını yaratır ve biçimlendirir diyorduk. Acı söylüyorsak, memleket gerçekleri de acıydı. Bizde miydi suç? Memleket yöneticileri, aydınları, köylüleri inim inim inletiyorlardı. Gene de bunları dile getirdiğimiz için suçlu bizler oluyorduk!»

«Bizim Yürüyüş dergisinin nasıl kapatıldığını hiç unutamıyorum, hatırlarsın sen de değil mi?»

«Hatırlamaz olur muyum! Meserret'te oturuyordum, bir kişi çıkageldi, polis olduğunu söyledi. Yürüyüş'ü kapatma emri aldıklarını söyledikten sonra, boş bir kâğıt uzattı, «Kapatıldığını tebelluğ ettim» diye yazıp, imzalamamı bildirdi. Kapatılma kararını göreyim, dedim. Kararın Müdüriyette olduğunu söyledi. Kararı görmeden imzalamıyacağımı bildirince; «Mes'ul müdür olan Rıfat Ilgaz'dan kâğıt aldım, siz de zorluk çıkarmayın sizin için iyi olmaz» yollu bir de tehdit savurdu. Imzalamak zorunda kalmıştım.»

«Seninle kafa kafaya verip, Emniyet Müdürlüğüne gitmeye karar vermiştik, kararın aslını görmek için.» ,

«Evet, çünkü o devirde dergi de, kitap da, Bakanlar Kurulu kararıyle toplatılıyor ve kapatılıyordu. Resmî gazeteleri taramış, böyle bir karar bulamamıştık. Biz de kararı görmek için, birlikte 1. Şubeye gitmiştik.»

«Ilk gidişti bu. Boyuna gittik, son raları...»

«Evet, öyle oldu. Malûm nezaketle karşılamışlardı bizi. Kararı göstermek istemediler. Ama o sıralarda Emniyet Müdürlüğü, müfettişler tarafından denetlendiği için, bir olay da çıkarmak istemediler. Kararı içeriden getirip, okudular uzaktan... Beş altı satırlık bir yazıydı bu. Başımı uzatıp bakmıştım; en altta Içişleri Bakanı adına Müsteşarın imzası vardı. Daha fazlasını görebilmem için başımi biraz daha uzatınca, bir omuzda uzaklaştırmıştı beni. İşte on sayı çıkardığımız Yürüyüş dergisi böylece, bir Bakanın emriyle kapatılmıştı.»

«Ne dersin, gene sen sahibi, ben de soıumlu müdürü olarak, çıkaralım mı Yürüyüş dergisini?»

«Yürüyüş'ün fonksiyonunu yapacak olan dergiler var... Yelken, Yeni Ufuklar, sanat hareketlerini ayakta tutan Form, May, bilhassa Türk Solu... Yok, gerekirse eğer; Yürüyüş'ü de çıkartırız. Ama ben şimdilik gücümü bütün bu dergilere yazı yetiştirmeye vermiş bulunuyorum.»

«Bu dergilerdeki yazı arkadaşlarınla, ya da ozanlarla bağdaşabiliyor musun?»

«Türk edebiyatı, özellikle Türk şiiri, olumlu ve olumsuz iki yol izlemektedir: İkinci Yeni'yi tutarsız gördükleri halde, eylemleri ile devam ettirenler birer kaitedirler benim için. Şiirlerinin okuyucusuz kalmasına, kitaplarının satılmamasına karşın bol paraları var ki cicili bicili kitaplarını hâlâ yayınlıyorlar. Olumlu yönde Türk şiirini temsil edenler ise, bir baskı döneminden çıkmışlar, yeni bir baskı plâtformuna itilmişlerdir. Şiir, bugün; hâlâ kuşkuyla karşılanan bir sanat türü olmaktan kurtulamamıştır. Bugün Batıda, bir şiirden, bir romandan ötürü kimse, yargıç karşısına çıkarılmaz, poliste fişlenmez. Oysa bizde, eski yöntemler hâlâ sürüp gitmektedir.

«Bütün bu baskılara karşın, toplumcu akımın yeniden canlanma nedenleri?»

«İkinci bir ulusal kurtuluş savaşı koşulları içine itilmiş durumdayız, bugün. Az gelşmiş bir ülkeyiz üstelik. Böyle bir ortamda, ozanların da memleket koşullarına ters durmamaları gerekir. Toplumcu sanatın, bütün baskılara karşın; Türkiyemizin az gelişmişlik çizgisine uygun şiirler, yapıtlar vermesi gerekmektedir. Zaten toplum koşulları, san'atçısını dürtmekte, uyandırmakta, göreve çağırmaktadır. Bu nedenden baskılar bile artık eskisi kadar etkili olamıyor san'atçılara, yasalar aynı yasa oldukları halde... Bilirsiniz biz o zamanlar bir çok sözcüğü, söz gelimi san'at, sendika, zümre, cemiyet kelimelerini bile rahatça kullanamazdık. Senin Sınıf adlı kitabının encamı ortada. Bir sınıf sözcüğüne tam altı ay!»

«Öyle oldu! Yeni kitapların var mı? Son şiirlerini toplayacak mısın bir kitapta?»

«Üzerinde çalıştığım, dört kitap var. Birincisi otobiyografik bir günlük... Bunda 1940 — 1960 döneminin serüveni var.»

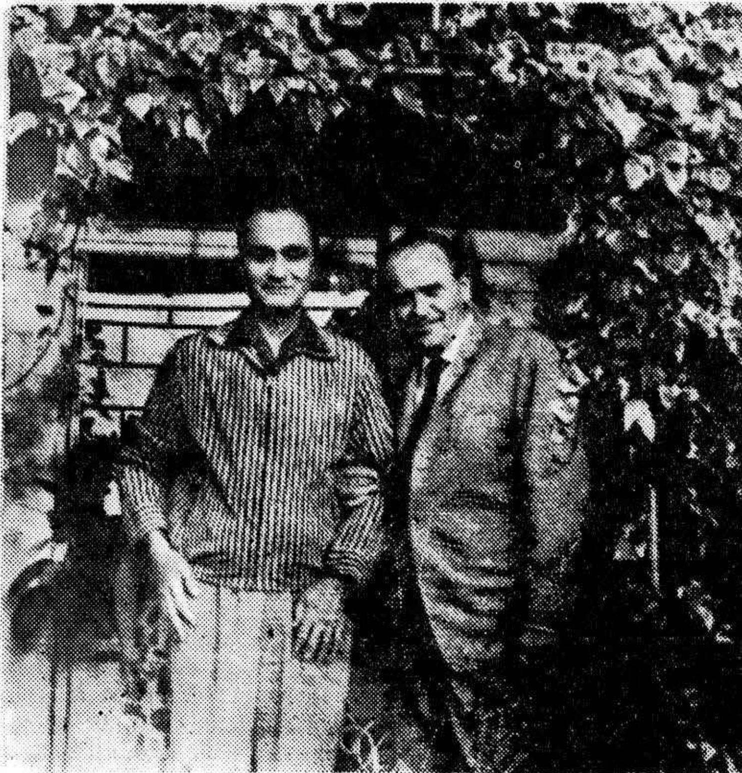
«Yâni Acılı Kuşağın öylemi?»

«Acılı da ne demek! Biz keskin bir bıçağın üzerinden yürüyerek geldik. Sağlığımızı da, geleceğimizi de yitirdik. San'at alanının çilekeş kişilerini bu kitapta vermeğe çalışacağım işte!»

«İkinci kitap?»

«İkinci kitap Baca adını taşıyan bir şiir kitabı... Bunda Anadolu'nun ıssız bir köyünde, bir kerpiç kulübenin bacasından esinlenerek yazdığım şiirler. Üçüncüsü, Edebiyat Kavgamız adını verdiğim, deneme ve eleştiri yazılarımı toplayan bir kitap olacak. Dördüncüsü ise, bir hikâye kitabı... Gerçi şimdiye kadar üç hikâyeden başka yayınlamadım. Ama bir kitabı dolduracak hikâyem var.»

«Bu dört kitap için sana candan başarılar Faruk'cuğum! Seninle şu sarmaşıkların altında bir kaç kadehçik içeriz bir gün, yayınlanmış kitaplarını ıslatmak için... Haydi hoşça kal!»

Sanatta Gerçekçilik

Mümtaz ÇIĞ

Objektif bakımdan her yazar taraf tutar ve bu işi kendi yönünde, şartlara göre ve mizacına uygun bir şekilde yapar. Ümitsizlik, şüphecilik, her görüş hayal âlemine sığmış, tıpkı açık ve seçik iddialar veya sistemli polemik kadar sınıfî birtakım tavırlardır. Her estetik bir nevi mücadle vasıtası olduğundan, aynı bir estetiğin şartlara göre birbirine ait değerler kazanması mümkündür. Meselâ: Sanat, sanat içindir nazariyesi, Divan Edebiyatı Şairlerini de Padişah otokrasısının hizmetine koşmanın müsbet bir delilidir. Bu nazariyeyi devam ettirmek isteyen sözde sanat ve eleştiricilerin ileri ve gerçek fikir ve sanatçılara tahammül edemiyerek güneşi inkâra kalkmaktadırlar.

Çeşitli gerçekçilikler vardır: Duruk, gerici gerçekcilik, dünyayı kendi oluş ve hareketi içinde temsil etmek isteyen gerçekçilik (Toplumsal gerçekçilikle birlikte gelişen bu gerçekçilik her çağda kendine özgü biçimler alır.)

XVIII. Yüz yılda Tiere-Etat'nın temsilcileri, oldukça gerçekçi bir görüşle, eğemen sınıfın kendilerine zorla kabul ettirdiği gerçeğin dışında kalan herşeyi eserlerine koyuyorlardı.

Temsilî olmıyan sanat, sanatçının muhayyelesinin uydurduğu, gerçekten uzak, keyfî bir iç dünyada hareket eder. Biçim üzerinde aşırı bir kaygıya kapıldığından, hayattan ve doğrudan alabildiğine tiskindiğinden dolayı, bu içe kapalı sanat verimsiz soyutlamalar ve karamsamalar içinde kaybolur, çıkmazlara saplanıp kalır.

Yine gerçeğe örtü örtmek isteyen sözde sanatçılar. İleri sanatçıları ideolojik programda yaymakla suçlamak isterler.

Oysa sanatla siyasetin tarifini yaparsak, bunların birbirinden ayrı şeyler olduğunu görürüz: Siyaset yaşadığımız sosyal topluluk içindeki tezahürlerimizin toplumu birden içine alır. Halbuki sanat, hayat ifadesinin muayyen bir tezahürüdür ve ancak istidat cahili kimseler tarafından yapılır. Demek oluyor ki bütün insanlar siyaset yapmadıklarını sananlar da dahil olmak üzere sanat yapamaz şu halde, madem ki, bütün insanlar siyasel yapıyor, sanatkârlar da siyaset yapmaktan, isteseler bile, kaçınamazlar. Nitekim bütün sanat eserlerinde, doğrudan doğruya yahut da bilvasıta, mutlakea siyast vardır. Fakat tekrar edelim, bu demek değildir ki, sanatla siyaset aynı şeydir, yahut da bir sanat eserinin değeri ihtiva ettiği siyasî fikrin değeriyle ölçülür. Böyle bir hüküm gerçek bir gafletten başka bir şey olamaz.

Siyaset alanlarına bakacak olursak, sanat değeri olmayan bir sürü siyasî tezahürlere şahit oluruz; hattâ bu genel bir kaidedir. Fakat aynı şeye sanat alanında şahit olmak mümkün değildir. Çünkü bütün sanat eserlerinde, belirli veya belirsiz, siyaset vardır ve bu siyaset mutlaka akisler yaratır. Esasen sanatta siyaseti inkâr etmek de başlı başına siyaset yapmak demektir. Gerçekten sanatkâr bütün tezahürleriyle siyaset yapmaktadır. Ve yapması da gerektir. Bir şartla: Yeter ki yaptığı siyasetin bize sanat olarak kabul ettirmeye kalkmasın...

Mehmet Akif'in, Tevfik Fikret'in, Nâzım Hikmet'in, Hasan İzzettin'in, Cahit Saffet'in şiirlerinin siyasî mahiyette olduğu herkesce kabul edilmektedir. Yahya Kemal'in, Cahit Sıtkı'nın, Orhan Veli'nin, Oktay Rifat'ın şiirlerind ise siyaset olmadığı iddia edilir ve bu şiirler bir çok kimseler tarafından böyle oldukları zannedildiği için de beğenilir ve tutulurlar. Ama aslında bunların da eserlerinde siyaset vardır, fakat bu siyaset ilk dört şairin eserlerindeki siyaset kadar doğrudan doğruya yapılmış değildir. Şurası gerçek ki, yukarda adı geçen şairler eserlerindeki siyasî muhteva sayesinde birbirinden üstün, birbirinden büyük olmuş değillerdir. Esasen hiç bir devirde hiç bir sanat eseri sadece siyasî muhtevasının doğruluğu sayesinde muvaffak olmuş değildir ve böyle bir misal aramak da gülünç olur. Bu hal, yani bir sanat eserinde doğru bir siyasî muhtevanın bulunuşu, bu eseri meydana getiren sanatkârın sosyal alandaki üstünlüğüne ve canlılığına bir delildir ve bu delil eserin tatbikinde bilvasıta değil, doğruda ndoğruya bir kriteryumdur. Çünkü bütün büyük sanatkârlar yaşadıkları devirlerin problemlerin, hareket istikametini, ahengini, bütün canlılığı ile ve var kuvvet, ihtiras ve itiyaklariyle benimsemişlerdir; devirlerinin en karakteristik değerlerini eserlerine sokmuşlar, bunlara gereken önemi kusursuz olarak vermişlerdir. Bunun için bu sanatkârlar, estetik değerler yaratmak için de kendi çağlarında yaşayan diğer sanatkârlardan daha üstün bir vasıf taşımakta, klâsik olmak mazhariyetine nail olmuş bulunmaktadırlar.

iki dünya arasında

Celâlettin Çetin

Ayaz vardı adamın yüzünde, küfür vardı, en önemlisi çöreklenmiş bir kahır vardı. Önce ıslak kasketini çıkardı, avuçları arasında sıktı, sıktı, sonra üç adım attı ve Danışma'da bulunan beyaz gömlekli hademeye yaklaştı:

— Daha çıkmadı mı bizimki?

— Kim seninki?

— Bizim kadını soruyorum, almaya geldim de.. Baksan hele bi yol iyi olur.

— Doğum yaptı mı ki?

— Yaptı, Cumartesi günü yaptı.

— E, bugün Pazartesi daha iki gün olmamış hemşerim acelen ne. En azından dört gün sonra taburcu ederler.

— Demek şimdi etmezler, neden etmezler sanki, etsinler canım... Şey çıkması lâzım da...

Gene elindeki kasketi sıktı, sağına soluna bakındı kararsız, yutkundu sonra:

— Peki ne zaman çıkar, yarın çıkar mı bari? (Yalvarır gibiydi bu kez)

— Belli olmaz belki öbür gün.

Sessizce geri çekildi, pencerenin önüne geldi, dışarıdaki ayaza ve yağmura baktı. Dudakları arasında gene küfüre benzer bir şeyler vardı, «Tu» dedi cama, «Tu, tu, tu...» sonra yürüdü...

Koştum arkasından koridorun öte ucunda yakaladım ona:

— Senin de mi hastan vardı?

Evet anlamında başını salladı.

— Doğum yaptı mı bari?

— Yaptı ama çıkarmıyorlar ki, ne iştir anlamadım.

— Peki acelen neydi birader, hem günü dolmadan çıkarmazlar ki.

— Çıkarmazlar ama bir gün daha işten olacağım... Sonra çocuklar...

Sustu gene kendi kendine öfke ile mırıldandı:

— Başka çocuğun da var mı senin?

— Var elbet. İki çocuk daha var evde. Kadını bıraksınlar ki gelip onlara baksın.

— Canım nasıl olur, karın yeni doğum yapmış, biraz istirahat etmesi lâzım.

— Ne istirahatı bey, yarın işe gideceğim, evde kimse yok. İki gün işten kaldım, aldığım ne ki zaten.

— Neyse boşver üzme kendini. Herhalde yarın bırakırlar. Doğan çocuk oğlan mı kız mı?

— Hem kız, hem oğlan.

— Nasıl anlamadım?

— Biri kız, biri oğlan, ikiz yâni...

— Aman ne güzel, demeyi düşündüm sonra vazgeçtim. Daha doğrusu adamın küfürlü yüzünü görünce vazgeçtim.

Sonra ayaküstü bir süre daha konuştuk. Adı Kadir'miş, mezbahada çalışırmış, kondularda otururmuş. Ve çocuklardan biri kondularda, biri de tarlada doğmuş. Son olarak sordum:

— Ne yapacaksın bu çocukları, okutacak mısın bari?

— Elbet okutacağım... Okutmayayım da benim gibi hamal mı olsunlar...

Solgun ve yırtık trençkotunun yakasını kaldırdı, sonra kapıyı araladı. «Hadi kal sağlıcaknan» dedi ve dışarıdaki ayaza, yağmura bıraktı kendini...

★

Bir başka adamın yüzünde saçlarında odun talaşı vardı... Yok yok, toz gibiydi bunlar, odun kepeği de olabilirdi. Elindeki dolu zembili hademeye uzattı. «Hazır değil mi» dedi, «Hazır» dedi hademe ve zembili aldı. Zembilde eski çaputlar ve gene eski çaputlardan yapılmış küçük bir yorgan vardı. Kadir gibi telâşlı değildi, ama yorgun ve düşünceliydi. Onun da karısı doğum yapmıştı. O da bir işçiydi. Kontraplak fabrikasında çalışıyordu. Ve en önemlisi, o da iki gün işten kalmış, yâni iki yevmiye katbetmişti.

Sonra beyaz gömlekli hademenin yanında ölü yüzlü, çelimsiz bir kadın göründü. Kucağındaki çocuğu yorgana sarmıştı. Üç beş adım attı kocasına sokuldu ve kanı çekilmiş dudaklarıyla güldü hafiften. Hiç konuşmadılar. Onlar da kapıyı araladılar ve sırtlarını dışarıdaki ayaza verdiler. Onların da koştum arkalarından. «Gözünüz aydın» dedim, «Oğlan mı» dedim, cevap vermediler. Sadece güldü adam ve yürüdüler. Hastahane bahçesindeki bir taksinin şoförü: «Boş taksi var» dedi, hiç bakmadılar, hiç duymadılar. Çift kanatlı geniş cad deye vardılar. İnceden yağan yağmura, caddenin kalabalığına ve Topkapı'daki asırlık surlara karşı ağır ağır soludular. Az sonra bir otobüs geldi. Birbirini iten, birbirinin üstüne çıkan insanların arasında, onlar da otobüse bindiler. Ve üç günlük çocuk, soğuk, yağmurlu bir günde ilk İstanbul sabahını görüyordu...

★

Bir başka gün, büyük apartmanların, süslü manavların, süslü çiçekcilerin, kürklü köpekli hanımların, hizmetçilerin ve çocuk arabalarının arasından geçtim. Sırtını Amerikan has tahanesine dayamış bir doğumevinin bahçe kapısı önünde durdum. Kapıda pirinç bir levha, levhada bir bilmem ne kliniği yazısı. Bahçede çam ağaçları, çiçek tarhları, mermer sütunlar, renkli çakıl taşları ve lüks otomobiller...

Düşündüm, devlet hastahanesi değil burası, gelişigüzel giremem içeri. Koridorlarında dilediğim kadar gezinip, dilediğim kadar bekliyemem. Çünkü sorarlar adama, «Buyurun ne istediniz» derler. Gerekirse saygı ile eğilirler... Çünkü paralı hastahane burası. Doğum parası, bakım parası, çocuk parası, çiçek parası, hemşire parası...

Karşıma ilk çıkan hemşireye gazeteciyim dedim ve çabuk çabuk ekledim:

— Sizin hastahaneyi çok övdüler. Çok rahat, temiz, bakımlı dediler. Onun için gezip görmeyi istedim.»

Bu istek Başhemşireye bildirildi. Kısa bir süre karşılıklı görüşmeden sonra: «Buyurun önce size lüks bir dairemizi gösterelim» dediler. Beyaz kapılardan biri açıldı, içeride bir oda, odada iki yatak... Bir küçük salon, bir banyo. Renkli fayanslar, koltuklar, vazolar, telefon, radyo ve çiçekler.

— Burası iki kişilik mi?

— Hayır efendim öbür yatak hastaya eşlik edecek kimse için. Buranın günlüğü yüzkırk liradır.

Bir başka oda daha gösterdiler. «Burası ameliyathane, burası mutfak, burası bekleme salonu, burası...»

Sonra yeni doğmuş çocukların bulunduğu bir oda. Hemşirenin biri küçük beşiklerden birine eğildi. Ve kırmızı yüzlü bir çocuğu özenle tuttu kucağında. «Nasıl» dedi, «beğendiniz mi?»

Karmakarışıktı bu çocuğun yüzü ve yumuk gözleri bir başka dünyaya bakıyordu. Kaygıdan, tasadan, yoksulluktan uzak bir dünyaya..

— Acaba yeni doğum yapmış bir hasta ile görüşemez miyim dedim.

— Biraz zor ama sorayım dedi Başhemşire. Bir — iki odaya girdi çıktı, sonuç olumlu değildi. Bir odayı daha denedi. Az sonra oradan da çıktı, ama bu kez gülüyordu, «Olur» demişti hanımefendinin biri.

— Günaydın efendim, geçmiş olsun efendim, tebrikler efendim dedim. Müzikli çiçekli ve parfümlü odada, süslü yaldızlı bir hanımdı bu. Yanı başında bir başka genç kız oturmuştu. Bu genç kız da beyaz gömlekliydi ama hemşire değildi. Bir kuaförden gelmişti. Ve hanımefendinin tırnaklarına portakal rengi oje sürüyordu.

— Çocuğunuz oğlan mı efendim dedim.

— Hayır kız beyefendi.

— İlk çocuğunuz mu bu?

— Hayır ikinci.

— İnşallah üçüncüsü de...

— Aman aman beyefendi, ne yapıyorsunuz, bu bile fazla.

— Peki nasıl yetiştirmeyi düşünüyorsunuz onları?

— Valla efendim, büyüyorlar işte. Yetişiyorlar. Hem dadıları var zaten. Bunu da öbürü gibi yabancı okula vereceğim ve sonra da Amerika'ya göndereceğim.

— Hangi okula vereceksiniz?

— Amerikan Kollejine tabii...

— Yeniden tebrikler, tebrikler efendim...

— Bekleme salonuna geçtik. Başhemşire hastahaneye dair bilgiler veriyordu. Dışarıda doğum yapmış bir kadın, kocası ve yakınlarıyla lüks bir otomobile biniyordu. Birden bir gürültü koptu, ağlayan bir kadın sesi duyuldu. Koridorda bir telâş başladı. Hemşireler koştu, yaşlı bir kadın koştu, iyi giyimli bir bay koştu... Dayanamadı bizim hemşire de koştu...

Sonradan öğrendim o lüks dairelerden birinde kalan bir başka hanımefendi birden sinirlenmiş, önce vazoyu devirmiş, yanındaki hemşireye bağırmış, sonra da oturup nazlı nazlı ağlamıştı.

— Peki neden, sebep neymiş dedim, güldü Başhemşire ve:

— Kocası saat onda geleceğim demiş gelmemiş de ondan dedi.

Saate baktım onu yirmi geçiyordu...

Okuyucu Mektupları

BİR GENÇLİĞİN BAŞKALDIRIŞI

Geri bırakılmış bir ülke Türkiye. Yarı — bağımlı, Yarı — feodal. Emperyalizmin yeniden kıskıvrak bağladığı ATATÜRK TÜRKİYE'si. İşbirlikçilerin, feodal güçlerin egemen olduğu yurdumuz. Ve bu ülkenin üniversiteleri. Sömürge ülkesinin gençliği. Emperyalizm — feodal güçlerin kendilerine yardakçı yaptığı bilim adamları. Yurt yönetiminde karar sahibi olan emperyalizm ve işbirlikçi güçler. Özerk olması gereken Üniversite yönetimine de girmişler burada da ağırlıklarını duyurmuşlardır. Emperyalizm — feodalite işbirlikçi güçler Üniversiteler yönetiminin danışmanlarıdır.

Tüm bunların nedeni olan çürümüş eğitim düzeni. Yosunlaşmış, kokmuş ulusal olmıyan bir yönetim. Ve bunun kurduğu kökleri asırlar önceye dayanan bir eğitim sistemi. Öğrencilerini ezen bir sistem. Öğrencisinin kişiliğini yitirten bir yönetim. Bunlara, çıkarları aynı olan gençliğin başkaldırışı. Üniversite yönetiminden hoşnut olmayanlara ortak cephe kurduran devrimci eylem.

Bu ortak cepheyi Öğrenci — Devrimci hocasıyla oluşturuyordu. Karşı — cephe Üniversite yönetimi ve bu yönetime satılmış, yönetimle işbirliği etmiş öğrencilerdi. (Edebiyat Fakültesindeki olan çatışma bu yargımı doğrular.) Neden bu çatışma oldu? Yönetime karşı kavga veren gençlik onlarla işbirliği etmiş güçlere de aynı paralelde kavga vermesi zorunludur.

Amerikan damgasını taşıyan bilim adına bilimsizlik yapan sözde bilim adamları çoklukturlar. Ve bunların Amerikanlaştırdığı bir eğitim düzeni var. Emperyalizmin ajanlığını (yardakçılığını) yapan bilim adamları cirit atmaktadır Üniversitelerimizde. Emperyalizm — İşbirlikçi güçlerin yanında bilim yuvaları (!) olmuştur Ünivrsitelerimiz. Gençlik bu acı durum karşısında başkaldıracaktır. Bunlara karşı yeni bir kavgasını başlatacaktır. Kavga aşama aşama verilir.

Gençlik uyanık zümredir. Olayları çağdaşlık açısından görür, tam bir gerçekçilikle değerlendirir. Bu olanaklara sahiptir. Ön aşamada kavgasını kendini ezen bir yönetime karşı veriyor. İkinci bir kavga başlatacaktır gençlik Üniversite yönetiminde elemeye girişecektir. Amerikancı bilim adamlığına son diyecektir. Sonraki kavgalarında Anti — Emperyalist Anti — Feodal savaşı başlatacaktır. Gençlik Ulusal Demokratik Devrim kavgasına girişecektir. Gençlik bu kavganın dinamosudur. Ve tam bağımsız, gerçekten demokratik bir Türkiye'nin kurulması yolunda başkaldıracaktır. Durmıyacaktır yine. Devrim süreklidir. Devrimin sonu olmaz. Aşaması olur. İyi düşünmemiz gerek. Kavganın stratejisini yerinde, koşullara uygun olarak çizmeliyiz. Şunu kesinlikle saptamalıyız. Gençlik devrim yapamaz. Ama Devrim Savaşını başlatır. Onun dinamosu olur.

Cihan ALPTEKİN
Hukuk Öğrencisi

DEVRİMCİ BİLİNÇ

Devrimci olmak çağını anlamaktır, bir bakıma. Çağını anlamak, doğru yorumlayabilmek ve ilerleyişe, değişime katkıda bulunmak.

Devrim, ulaşılacak bir nokta, bir durak değildir. Devrim, harekete geçirilecek bir çark, zaman içinde sürgit devam eden bir oluşumdur. Bu yüzden, devrimci, hiç durmadan, eylem içersinde, sonsuza değin kendini aşan, yenileyen kişidir. Gücünü aldığı ülküsü, herşeyden önce ve herşeyin üstündedir; zira, devrimci namusluluk, çıkar tanımayan bir ilke, özbenliğin ötesinde bir olgudur.

Türk devrimcisi için başlangıç noktası 1919 Mustafa Kemal hareketidir. Türk Devrim tarihi bu noktada başlar, özünü ve anlamını burdan alır. 1919 hareketinin temel öğesi, devrimi yoğuran maya anti — emperyalist çıkıştır. Hareket tarihsel çizgide birtakım zigzaglar yapmış olduğu halde, «İstiklâl-i tam» ülküsünden hiçbir zaman sapmamıştır ve işte bundan, kesinlikle emperyalizme karşıdır. Demek ki, Türk devrimci ilkin, aynı çizgide olduğundan Atatürk'çüdür. Herşeyden önce O'na ve O'nun temline dayanarak, atılımını yapmak zorundadır. 1919 da kalkmış olan devrim bayrağını bırakılan yerden alarak, ileriye götürecek, devrimci dinamizdi devam ettirecektir.

28 — 29 Nisan ve onun devamı 27 Mayıs, bu Atatürk'çü temelden çıkarak gelişen, giderek somutlaşan, anlamı açık seçik belirlenen bir dönemdir. 27 Mayıs'ın anlam ve önemi, hareketi gerçekleştirmiş olan güçlerin, bugün gelmiş oldukları aşamadadır. Bu aşama «Millî Demokratik Devrim» ülküsüdür. Halktan yana, tüm milliyetçi güçlerle atılması gereken ilk adım budur. Mücadele, Vahdettin'in torunları ile, onu vatan dostu ilân edenlerle Millî Kurtuluşçuların çocukları arasında olacak ve yurtseverler, devrimciler, vatan satıcılarına son şamarı indirerek, tarihsel akışı sosyalist aşamaya getireceklerdir.

Behzat TANÇ
Ö. Gazetecilik Y. Okulu Fikir
Kulübü kurucusu

TÜRK SOLU — Haftalık Gazete ☆ Sahibi: Şerif Tekben ☆ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen ☆ İdare yeri Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Caddesi No: 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 ☆ Ankara Temsilciliği: Ahmet Say, Meşrutiyet Caddesi Altın Han No: 17 ☆ Dizgi ve baskı: Son Telgraf Matbaası, İstanbul, Telefon: 27 54 12 ☆ İstanbul dağıtımı: Fuat Büte.Ankara Cad. No. 34.

Telefon: 27 89 49 ☆ Ankara dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ☆ Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir ☆ Anadolu dağıtımı Sabri Özakar, İstanbul, Telefon: 27 23 68 ☆ Yıllık abonesi: Yurt içi 20 TL. Avrupa uçak: 60 TL., Amerika uçak: 150 TL. ☆ İlân santimi 20 TL. Yayın ilânları % 50 indirimlidir.